

הבינלאומי

תמצית דוחות כספיים
ליום 31 במרס 2023

מאיר גולן

תוכן העניינים

4	דוח הדירקטוריון והנהלה
6	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
12	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
34	סקירת הסיכונים
55	מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים
56	בקורות ונהלים
57	הצהרת המנכ"ל
58	הצהרת החשבונאי הראשי
59	דוחות כספיים
136	ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספח
137	ממשל תאגידי
139	פרטים נוספים
144	נספח

דוח הדירקטוריון וההנהלה

6	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
6	תיאור פעילות קבוצת הבנק
8	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים
9	הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
10	יעדים ואסטרטגיה
12	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
12	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
15	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר
19	המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
29	מגזרי הפעילות הפיקוחיים
33	חברות מוחזקות עיקריות
34	סקירת הסיכונים
34	תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
36	סיכון אשראי
51	סיכון שוק
54	סיכון נזילות
55	סיכונים אחרים
55	מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים
56	בקורות ונהלים

רשימת לוחות

8	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים	1
15	תמצית דוח רווח והפסד	2
16	הרכב הרווח המימוני, נטו	3
16	נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות רבית	4
17	פרטים לגבי ההוצאות בגין הפסדי אשראי	5
17	התפלגות ההכנסות מעמלות	6
18	פירוט ההוצאות התפעוליות והאחרות	7
19	התפתחות בסעיפי המאזן העיקריים	8
19	התפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים	9
19	נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים	10
20	אשראי לציבור, ברוטו לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	11
20	התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק	12
21	החלוקה הענפית של ששת הלוויים הגדולים בקבוצה	13
21	הרכב תיק ניירות הערך	14
22	התפלגות תיק ניירות הערך לפי מגזרי ההצמדה השונים	15
22	פירוט המקורות לציטוטי המחירים המשמשים לקביעת השווי ההוגן של ניירות הערך	16
22	פירוט אגרות חוב במט"ח וצמודות מט"ח לפי מדינות/יבשות	17
23	פירוט אגרות חוב קונצרניות במטבע ישראלי לפי ענפי משק	18
23	התפלגות תיק פקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים	19
24	פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	20
27	הון והלימות ההון	21
27	יחס הון כולל יחס הון עצמי רובד 1 של חברה בת משמעותית	22
28	פרטים בדבר דיבידנד משנת 2020	23
29	סך ההכנסות לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	24
29	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	25
30	יתרות מאזניות ממוצעות לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	26
31	נתונים עיקריים אודות מגזרים עסקיים - פעילות בישראל	27
32	נתונים עיקריים אודות אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל	28
36	איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי	29
39	סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק	30
42	חשיפת קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים	31
43	חשיפות עיקריות למדינות זרות	32
44	היקף ההלוואות לדיור	33
45	נתונים על התפתחות תיק ההלוואות לדיור בבנק לפי מגזרי הצמדה	34
46	התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים בישראל	35
50	נתונים על סיכון האשראי לציבור בענף הבינוי והנדל"ן בישראל	36
51	ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים ברבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים	37
52	תיאור החשיפה בבסיס בפועל לפי מגזרי הצמדה	38
53	תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים	39
53	תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים במדד	40
53	ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים	41
54	יחס מימון יציב נטו	42
54	יתרת סך הפקדונות של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות	43

דוח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 במרס 2023

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 17 במאי 2023, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים, הבלתי מבוקרים, של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") וחברות מוחזקות שלו (להלן ביחד - "קבוצת הבנק"), ליום 31 במרס 2023.

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

תאור פעילות קבוצת הבנק

פעילותה העסקית של קבוצת הבנק מתמקדת במספר מישורים עיקריים:

- תיווך פיננסי בין מפקידים ללווים, העומד ביסודה של הבנקאות המסחרית. ההכנסות מפעילות זו מקבלות את ביטויין בהכנסות רבית, נטו ומהוות את מקור הרווח העיקרי של הקבוצה.
- שירותים פיננסיים ובנקאיים מניבי עמלות, במגוון רחב של פעילויות, בתחומי ניירות הערך, מטבע חוץ, סחר בינלאומי, שירותי מידע, כרטיסי אשראי, מכשירים פיננסיים נגזרים וכיו"ב.
- ייעוץ השקעות וייעוץ פנסיוני.
- השקעת כספי הנוסטרו של הבנק וניהול סיכונים שוק ונדילות.
- שירותי תפעול בנקאיים לשוק ההון.
- שירותי נאמנות לגופים מוסדיים באמצעות החברה לנאמנות.

הבנק פועל באמצעות שלוש חטיבות עסקיות עיקריות:

- החטיבה העסקית המרכזת את מכלול הפעילות מול לקוחות עסקיים גדולים (corporate) ומסחריים (middle market), לרבות תחום האשראי מול לקוחות עסקיים ומוסדיים הפעילים בשוק ההון.
- החטיבה הבנקאית המספקת באמצעות הסינפים שירותי בנקאות ומשכנתאות לכלל מגזרי הלקוחות - משקי בית, בנקאות פרטית ועסקים קטנים. במסגרת זו, פועלים גם סניפי יובנק המתמחים בבנקאות פרטית ובשוק ההון וסניפי אוצר החייל, המתמחים במתן שירותים ללקוחות קמעונאיים ומסחריים, בדגש על עובדי וגמלאי מערכת הביטחון. בנוסף, במסגרת מערך פאג"י, פועלים סניפים המתמחים במגזר הדתי והחרדי.
- חטיבת נכסי לקוחות המרכזת את מכלול הפעילות בתחומי שוק ההון, הכספים והמט"ח עם הלקוחות הפרטיים, העסקיים, המוסדיים ופעילי שוק ההון. במסגרת החטיבה פועלים חדרי העסקאות בניירות ערך, במט"ח ובפקדונות וכן מערכי ייעוץ ההשקעות, הייעוץ הפנסיוני ומרכז ההשקעות. כמו כן, החטיבה ממונה על פעילות חברות בנות בתחומים משיקים - החברה לנאמנות והחברה לניהול תיקים. בנוסף לבנק, כוללת הקבוצה גם את בנק מסד, המתמחה במתן שירותים לאוכלוסיית המורים בישראל.

אישרור דירוג הבנק על ידי חברות דירוג

ביום 10 בינואר 2023, אישררה חברת S&P מעלות את דירוג המנפיק של הבנק בדירוג ilAAA\Stable ואת כתבי ההתחייבות הנדחים בעלי מנגנון לספיגת הפסדים בדירוג ilAA-.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוחות אלו, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים במצב הגיאוגרפי, שינויים רגולטוריים, שינויים חשבונאיים וכן שינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק ואשר עשויים להביא לאי התממשות ההערכות.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "יעד", "תחזית", "הערכה", "אומדן", "תרחיש", "חזוי", "צפוי", "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", "וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "יכול", "יתכן", "ייה". ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר עשויים שלא להתממש או להתממש בצורה שונה מהצפוי כתוצאה, בין היתר, מהגורמים המפורטים לעיל או כתוצאה מהתממשות אחד או יותר מגורמי הסיכון המפורטים בפרק סקירת הסיכונים להלן.

המידע המוצג בדוח זה נסמך, בין היתר, על פרסומים של גורמים שונים כגון: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר ונתוני בנק ישראל וכן על מידע פומבי שנמסר על ידי גורמים שונים, הפעילים והקשורים לשוקי ההון והכספים, או כאלה המשפיעים על שווקים אלה.

מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס		יחסים פיננסיים עיקריים
2022	2022	2023	באחוזים		
16.6%	13.0%	23.6%	מדדי ביצוע עיקריים		
0.89%	0.71%	1.28%	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ⁽¹⁾		
10.42%	10.79%	10.55%	תשואה לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾		
5.19%	5.26%	5.15%	יחס הון עצמי רובד 1		
127%	126%	131%	יחס המינוף		
133%	137%	133%	יחס כיוונו הנזילות		
2.9%	2.6%	3.5%	יחס מימון יציב נטו		
2.0%	1.6%	2.6%	יחס סך ההכנסות לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾		
0.8%	0.8%	0.8%	יחס הכנסות רבית, נטו לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾		
50.9%	58.5%	42.6%	יחס עמלות לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾		
			יחס יעילות		
1.02%	1.01%	1.06%	מדדי איכות אשראי עיקריים		
1.12%	1.14%	1.17%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור		
0.48%	0.59%	0.47%	שיעור יתרת ההפרשה הכוללת להפסדי אשראי ⁽²⁾ מיתרת האשראי לציבור		
220%	175%	232%	שיעור חובות לא צוברים או בפיקוד של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור		
0.03%	(0.02%)	(0.04%)	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור לא צובר		
0.11%	-	0.25%	שיעור מחיקות חשבונאיות, נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾		
			שיעור הוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾		
לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס					נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד
2022	2023	במיליוני ש"ח			
322	631			רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	
744	1,275			הכנסות רבית, נטו	
-	72			הוצאות בגין הפסדי אשראי	
426	425			הכנסות שאינן מרבית	
384	388			מזה: עמלות	
684	724			הוצאות תפעוליות ואחרות	
414	449			מזה: משכורות והוצאות נלוות	
3.21	6.29			רווח נקי בסיסי למניה בת 0.05 ש"ח (בש"ח)	
לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס					נתונים עיקריים מהמאזן
2022	2023	במיליוני ש"ח			
195,955	182,013	204,312		סך כל הנכסים	
57,130	53,979	57,763		מזה: מזומנים ופקדונות בבנקים	
16,010	14,850	19,756		ניירות ערך	
115,961	106,254	118,502		אשראי לציבור, נטו	
184,920	171,725	192,923		סך כל ההתחייבויות	
168,269	154,038	173,390		מזה: פקדונות הציבור	
4,821	6,504	5,481		פקדונות מבנקים	
4,749	3,675	4,770		אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	
10,559	9,851	10,888		הון המיוחס לבעלי מניות הבנק	
לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס					נתונים נוספים
2022	2023	במיליוני ש"ח			
13,900	13,810	12,650		מחיר מניה (באגורות)	
942	379	267		דיבידנד למניה (באגורות)	

(1) מחושב על בסיס שנתי.

(2) לרבות הפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים.

הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

פעילותה של קבוצת הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהעיקריים שבהם הינם: סיכוני האשראי, לרבות ריכוזיות (ענפים ולווים); סיכוני שוק, כאשר העיקרי שבהם הינו סיכון הרבית; סיכוני נזילות; סיכונים תפעוליים, לרבות סיכון סייבר ואבטחת מידע וסיכון טכנולוגיות המידע; סיכון ציות ואיסור הלבנת הון; סיכון אסטרטגיה; סיכון מוניטין; סיכון משפטי; סיכון חקיקה ורגולציה וסיכון מודל.

כל הסיכונים המהותיים מנוהלים על ידי חברי הנהלה או בעלי תפקידים בכירים. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל.

במסגרת תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) הקבוצה מבצעת תהליך מעמיק של זיהוי מוקדי סיכון נוספים ואתגור מוקדי הסיכון המזוהים במסגרת הנדבך הראשון. במידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכוני נדבך 1 והקצאת הון נוספת בגין יתר הסיכונים ותתי הסיכונים.

מידע נוסף מפורט בדוחות הכספיים לשנת 2022.

סיכונים מובילים ומתפתחים

סיכונים מובילים ומתפתחים נגזרים מסביבת הפעילות העסקית של הבנק וכוללים גם סיכונים שעשויים להיווצר בתחומים חדשים, או מוקדי סיכון חדשים בתחומים קיימים, שנגזרים, בין היתר, מתמורות בסביבה המשפיעות על תחומי הפעילות הבנקאית, לרבות סביבה רגולטורית, תחרותית, דיגיטלית ועוד.

הסיכונים המובילים והמתפתחים העיקריים הינם סיכון מאקרו כלכלי, סיכון אסטרטגי/מודל עסקי, סיכון רגולטורי, סיכוני סייבר ואבטחת מידע, סיכון טכנולוגיות המידע, סיכונים חוצי גבולות, סיכון בנקאות הוגנת וסיכוני סביבה ואקלים. לפירוט נוסף אודות הסיכונים המובילים והמתפתחים, ראה בדוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

השפעות השינויים ברבית ובמדד המחירים לצרכן

הרבעון הראשון של שנת 2023, התאפיין בהמשך המגמה של רמות אינפלציה גבוהות, בישראל ובכלכלות המובילות. מגמה זו, גרמה לבנקים המרכזיים להדק את המדיניות המוניטרית ולנקוט בהעלאות רבית.

כמו כן, נמשכה מגמת העלאת רבית בנק ישראל, כך שבמהלך החודשים ינואר עד אפריל 2023, עלתה הרבית בשיעור של 1.25%, לרמה של 4.5%. על פי הערכת התחזית המאקרו כלכלית של חטיבת המחקר בבנק ישראל, מחודש אפריל 2023, הרבית צפויה להתייצב ברמה של 4.75% בממוצע, ברבעון הראשון של שנת 2024.

במהלך הרבעון הראשון של השנה, המסחר בשוקי ההון בעולם התנהל על רקע הציפיה להמשך עליית רבית בכלכלות המובילות והמשך עליית המחירים העולמית, ונרשמו עליות שערים במדדי המניות המובילים. בשווקים המקומיים, נרשמו ירידות ברוב מדדי המניות. על פי סקירת מחלקת המחקר של הבורסה לניירות ערך, המסחר בבורסה הושפע מהמשך עליות הרבית בישראל ובעולם ומאי הוודאות בגין השלכות השינויים המוצעים במערכת המשפט.

על פי עדכון חטיבת המחקר בבנק ישראל, מחודש אפריל 2023, שיעורי האינפלציה הצפויים לשנים 2023 ו-2024 עומדים על 3.9% ו-2.4% בהתאמה. עוד צוין, כי האינפלציה ב-12 החודשים האחרונים מצויה מעל הגבול העליון של היעד ועומדת על 5.2%, אולם עדיין נמוכה מהאינפלציה במרבית המדינות המפותחות וכי ציפיות האינפלציה מהמקורות השונים (משוק ההון ומהחזאים) לשנה הקרובה עומדות על 3.0%, נמוכות מהצפי בתחזית בנק ישראל.

לפרטים נוספים ראה פרק התפתחויות כלכליות עיקריות, להלן.

הבנק נוקט במגוון פעולות על מנת להתמודד עם השפעות השינויים ברבית ובאינפלציה על הבנק ועל לקוחותיו, ובכללם ביצוע מבחני רגישות ובדיקות שוטפות הבוחנות את כושר ההחזר של הלקוחות, לפי מגזרי הפעילות השונים, תוך טיפול פרטני בהתאם לממצאים, ועדכוני הנחות למודלים שונים, בתחומי סיכון האשראי וסיכון השוק. הבנק ממשיך במעקב ובניטור אחר הסיכונים ובכללם אלו שההסתברות להתממשותם גדלה בעקבות השינויים כאמור, השלכותיהם והשפעותיהם על הבנק.

יעדים ואסטרטגיה

הבנק פועל על פי תכנית אסטרטגית רב שנתית המתוקפת על ידי הדירקטוריון. התכנית האסטרטגית החדשה לשנים 2023-2025 אושרה על ידי הדירקטוריון בדצמבר 2022. במסגרת האסטרטגיה החדשה גובשה גם אסטרטגיית דיגיטל חדשה.

הנהלת הבנק מוכוונת ומונחת על ידי הדירקטוריון וועדותיו באשר לאסטרטגיה ולמדיניות העסקית של הבנק. במסגרת זו, מאושרים על ידי הדירקטוריון המטרות, היעדים הכמותיים והאיכותיים ותחומי הפעילות של הבנק.

הדירקטוריון וועדותיו מפקחים על עבודת ההנהלה בכל הקשור ביישום האסטרטגיה והמדיניות העסקית, כפי שאושרו על ידם. הדירקטוריון גם מאשר את מדיניות ניהול הסיכונים הכוללת, לרבות קביעת מגבלות שונות לחשיפות בתחום סיכוני האשראי, השוק והנזילות. היחידות השונות בבנק, במערך הסינים ובמטה, פועלות במסגרת נהלים וחוזרים כתובים המנחים אותן בפעילותן השוטפת. נהלים אלו מגדירים, בין היתר, את סמכויות היחידות השונות בבנק, ואת דרכי הפעולה בהן עליהן לנקוט.

הבנק פועל לחיזוק מעמדו בקרב לקוחותיו ומכוון להענקת שירותים בנקאיים מעודכנים ומותאמים לצרכיהם, ביעילות, במקצועיות ובביטחון, תוך התאמה לסביבת הבנקאות המשתנה, שמירה על רמת סיכון מידתית, לצד השאת תשואה נאותה למשקיעים.

בתכנית האסטרטגית החדשה נקבעו מיקודים עסקיים, שמטרתם להציע את הבנק קדימה בסביבת התחרות ותחת תנאי אי ודאות. לתכנית יעדי על במונחי תשואה על ההון יחס יעילות. במקביל לניהול סיכונים מושכל, הבנק שם דגש בתכנית לנושאים הבאים:

- צמיחה בסגמנטים נבחרים, תוך מתן ערך מוסף ללקוחותיו וזאת בהתאם לצרכיו של כל לקוח, לרבות בתחום הדיגיטל והמענה הטכנולוגי.
 - שמירה על מובילותו בשוק ההון ובתחום הבנקאות הפרטית, לצד המשך פיתוח כלים ואמצעים חדשניים בתחום.
 - צמיחה בפעילות מול המגזר העסקי תוך חיזוק הקשר עם הלקוחות.
 - פעילות למיצוי הפוטנציאל בתחום המשכנתאות.
 - מיקודן של החברה הבת מסד והמותגים יובנק, פאג'י ואוצר החייל, בנישות הפעילות הייחודיות להם.
 - התאמת מודל ההפעלה לעולם הבנקאות העתידי, לצד התאמת מודל השירות וניהול הלקוח.
 - הובלת מהלכי התייעלות וחסכון בהוצאות תוך שיפור תהליכים, העברת פעילות תפעולית למערך אחורי, המשך התייעלות ברשת הסינוף ובמטה והמשך הסטה לערוצי הבנקאות הדיגיטלית.
 - חתירה לצמיחה וחיפיה לתחומים חדשים באמצעות שיתופי פעולה.
- תהליכים אסטרטגיים נוספים שבוצעו בבנק בשנים האחרונות וממשיכים לקבל ביטוי גם באסטרטגיה החדשה, כוללים את אסטרטגיית תשתיות המחשוב, אסטרטגיית דאטה, הממנפת את המידע הרב בארגון ליצירת ערך עסקי משמעותי לבנק וללקוחותיו ואסטרטגיה לתחום הסינוף, אשר מטרתה להתאים את מערך הסינוף לעולם הבנקאות המשתנה.

היבטי סביבה, חברה וממשל עיקריים (ESG)

הבנק רואה חשיבות מרובה בקידום היבטי סביבה, חברה וממשל תאגידי (ESG) בפעילותו העסקית ומשקיע בכך משאבים רלוונטיים, בהתאם לאסטרטגיה העסקית שלו. בכלל זה, הבנק מייחס חשיבות להתמודדות מול משבר האקלים והסיכונים הפיננסיים הנגזרים ממנו והוא פועל לניטור הסיכונים וניהולם תוך בחינה של ההשפעה על פעילותו העסקית השוטפת וזאת לצד בחינת פעילות הבנק, באופן שוטף, ביחס להיבטים סביבתיים, חברתיים ואחרים הנוגעים לממשל תאגידי.

הבנק פועל על פי אסטרטגיית ESG ארגונית כוללת, במסגרתה נקבעו מדיניות ויעדים רב שנתיים, תוך התמקדות במספר תחומים מרכזיים כמפורט להלן.

- שילוב היבטי ESG בתחום שוק ההון - במסגרת מובילותו בשוק ההון, הבנק משלב שיקולי ESG ביעוץ ההשקעות ומנגיש מידע בנושא ללקוחותיו, באמצעות יועצי ההשקעות וזאת במקביל לבחינת האפשרות לשלב דירוגי ESG במערכות המסחר, במתודולוגיות האנליזה של הבנק לניירות ערך. בנוסף, הבנק השלים מערך הדרכות בנושא ליועצי ההשקעות, במטרה לסייע להם לשלב את תחום ה-ESG בתהליכי הייעוץ, בהתאם לצרכי הלקוחות והנחיותיהם.
- ניהול סיכונים סביבה ואקלים באשראי העסקי - הבנק בוחן באופן קבוע את תהליכי ניהול סיכונים הסביבה בעסקאות אשראי מהותיות ומקפיד בעת קבלת החלטות מתן אשראי, להתחשב בהיבטי הסיכון הסביבתי, ככל שהנושא רלוונטי לעסקה. על רקע ההתפתחויות המשמעותיות של השנים האחרונות בפרקטיקות לניהול סיכונים סביבה ואקלים, לרבות טיוטת המפקח על הבנקים, מיום 25 בדצמבר 2022, בעניין עקרונות לניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים, הבנק מבצע בחינה מחודשת של תהליכי הערכה וניהול סיכונים סביבה ואקלים, תוך התאמתם, ככל שניתן, לפרקטיקות המקובלות בעולם. במסגרת זו, הבנק ממפה את החשיפות הקיימות, בתחום זה, בוחן את השפעותיהן על פעילותו, פועל להתאים את תיאבון הסיכון שלו וקובע יעדים ומגבלות.

- קידום הבנה פיננסית בקרב לקוחות הבנק, בדגש על שוק ההון - הבנק שוקד על קידום ההבנה הפיננסית של לקוחותיו השונים, באמצעים דיגיטליים, כגון קורסים וסרטונים. התכנים מפורסמים ללקוחות באתר האינטרנט של הבנק, במטרה להרחיב את היקפי החשיפה לתכנים הללו, להעצים את הידע הפיננסי של הלקוחות ולסייע להם לקבל החלטות פיננסיות מושכלות יותר. חלק מהתכנים מותאמים לצרכים ייחודיים של לקוחות מסקטורים ספציפיים, כגון עסקים קטנים ועצמאים. מעבר לערך החברתי הרב במהלך זה, הבנק מכיר בחשיבות של הידע הפיננסי של לקוחותיו, גם כחלק מכלי ניהול הסיכונים שלו.
- קידום גיוון בתעסוקה - כארגון, אשר אחד האלמנטים העסקיים המרכזיים שלו הוא פנייה למגוון רחב של מגזרים ואוכלוסיות בחברה הישראלית, הבנק מאמין בחשיבותו של גיוון רחב בתמהיל עובדי הקבוצה ובהתאם פועל לגיוס עובדים מקבוצות מגוונות בחברה הישראלית.

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

התפתחויות כלכליות עיקריות

להלן ההתפתחויות הכלכליות העיקריות, שהשפיעו על הסביבה הכלכלית בה פועל ענף הבנקאות בישראל. הרבעון הראשון של שנת 2023 התאפיין בהמשך המגמה של רמות אינפלציה גבוהות, בישראל ובכלכלות המובילות. מגמה זו, של שיעורי אינפלציה גבוהים בשווקים, גרמה לבנקים המרכזיים להדק את המדיניות המוניטרית ולנקוט בהעלאות רבית.

צמיחה

על פי התחזית המאקרו כלכלית של חטיבת המחקר בבנק ישראל, מחודש אפריל 2023, עולה כי שינויי החקיקה המוצעים כיום הנוגעים למערכת המשפט, עלולים להשפיע על הפעילות הכלכלית בישראל. התחזית מפרידה בין תרחיש בו המחלוקת סביב שינויי החקיקה תיושב באופן שאינו משפיע על הכלכלה מכאן ואילך, לבין תרחיש בו שינויים חוקיים ומוסדיים ילוו בעלייה בפרמיית הסיכון של המדינה. בתרחיש בו המחלוקת סביב שינויי החקיקה תיושב באופן שאינו משפיע על הכלכלה, צפוי התוצר לצמוח בשיעור של 2.5% בשנת 2023 (לעומת 2.8% בתחזית הקודמת מחודש ינואר 2023), ובשיעור של 3.5% בשנת 2024 (בדומה לתחזית הקודמת מחודש ינואר 2023). חטיבת המחקר בבנק ישראל צופה, כי בשנת 2023 קצב הצמיחה בישראל יהיה נמוך ביחס לקצב הצמיחה הממוצע בשנים האחרונות (4%), וזאת על רקע הצפי להמשך העלאת הרבית בישראל אשר צפויה למתן את הביקוש לצריכה והשקעות, וההאטה הצפויה בצמיחת הסחר העולמי.

בתרחיש הנוסף, בו שינויים חוקיים ומוסדיים ילוו בעלייה בפרמיית הסיכון של המדינה, תתכן פגיעה בייצוא וירידה בהשקעות מקומיות ובביקוש לצריכה פרטית. על פי תרחיש זה, הפגיעה בצמיחת התוצר לאורך שלוש השנים הבאות, תהיה בין 0.8% ל-2.8% בכל שנה, בהתאמה למשך זמן הפגיעה ועוצמתה.

בסקירה הדו שנתית של ארגון ה-OECD, שפורסמה באפריל 2023, צוינה הירידה ביחס חוב-תוצר של ישראל וכן השיפור במאזן התשלומים. ה-OECD מעריך, כי הצמיחה צפויה להתמתן, אך תישאר איתנה ותעמוד על 3% ו-3.4% בשנים 2023 ו-2024 בהתאמה.

סיכויי אשראי של המשק

רמת הסיכון של המשק הישראלי, כפי שהיא משתקפת מדירוגי חברות הדירוג ומשוקי ההון, נמוכה באופן יחסי. חברת דירוג האשראי העולמית S&P אישררה, בחודש מאי 2023, את דירוג האשראי של מדינת ישראל על החוב במטבע חוץ ברמה של AA-, עם תחזית דירוג "יציבה".

חברת דירוג האשראי העולמית Moody's אישררה, בחודש אפריל 2023, את דירוג האשראי של מדינת ישראל ברמה של A1, עם זאת הורידה Moody's את תחזית הדירוג מ"יציבה" ל"יציבה" וזאת לאחר שבחודש אפריל 2022, העלתה את תחזית הדירוג של ישראל מ"יציבה" ל"יציבה". בפרסום מציינת Moody's כי שינוי התחזית נובע מהערכתה, כי האירועים האחרונים סביב תכניות הממשלה לשינוי מערכת המשפט מצביעים על הרעה בחוסן המוסדות והממשל בישראל.

חברת דירוג האשראי העולמית Fitch אישררה, בחודש מרס 2023, את דירוג האשראי של מדינת ישראל ברמה של A+ והותירה אותו עם תחזית "יציבה". Fitch ציינה כי בשלב זה, לא ברור האם להצעות לשינויים במערכת המשפט בישראל, הנמצאות על הפרק, תהיה השפעה על דירוג האשראי של מדינת ישראל.

להשפעת דירוג האשראי של מדינת ישראל על יחס הלימות ההון של הבנק, ראה פרק "הון והלימות הון".

תקציב המדינה

לפי אומדן ראשוני לביצוע התקציב של החשב הכללי במשרד האוצר, שפורסם בחודש אפריל 2023, עולה כי ב-12 החודשים שהסתיימו בחודש מרס 2023, הגירעון התקציבי עמד על כ-300 מיליון ש"ח, חלף עודף תקציבי בתשעת החודשים שקדמו. ברבעון הראשון של שנת 2023, הכנסות המדינה הסתכמו בכ-120.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-126.2 בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ-4.4%. הוצאות הממשלה הסתכמו בכ-106.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-102.1 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-4.4%.

בתחזית שפורסמה בחודש אפריל 2023, מצוין בנק ישראל, כי מסגרת התקציב שאושרה משקפת צריכה ציבורית ריאלית נמוכה בהשוואה לתחזית הקודמת מחודש ינואר 2023. באשר למדיניות הפיסקאלית, צופה חטיבת המחקר, כי בשנים 2023 ו-2024, יחס החוב הציבורי לתוצר, ירד מתחת ל-60%, והגירעון הממשלתי צפוי להתייצב על 0.9%.

אינפלציה

ברבעון הראשון של שנת 2023 נרשמה עלייה באינפלציה, בהמשך למגמה בשנת 2022. המדד "בגין" עלה ב-1.2%, בהשוואה לעלייה של 1.5% בתקופה המקבילה אשתקד ואילו המדד "הידוע" עלה ב-1.1%, בהשוואה לעלייה של 1.2% בתקופה המקבילה אשתקד. על פי עדכון חטיבת המחקר של בנק ישראל מחודש אפריל 2023, שיעורי האינפלציה הצפויים לשנים 2023 ו-2024 עומדים על 3.9% ו-2.4% בהתאמה (לעומת 3.0% ו-2.0% בהתאמה, בתחזית הקודמת מחודש ינואר 2023). שיעור האינפלציה הצפוי בארבעת הרבעונים הקרובים (החל מרבעון השני של שנת 2023 ועד לסוף הרבעון הראשון של שנת 2024) צפוי להיות 3.4%. עוד צוין, כי האינפלציה ב-12 החודשים האחרונים מצויה מעל הגבול העליון של היעד ועומדת על 5.2%, אולם עדיין נמוכה מהאינפלציה במרבית המדינות המפותחות וכי ציפיות האינפלציה מהמקורות השונים (משוק ההון ומהחזאים) לשנה הקרובה עומדות על 3.0%, נמוכות מהצפי בתחזית בנק ישראל.

שוק הדיור

בהחלטת הרבית האחרונה, שפורסמה בחודש אפריל 2023, ציין בנק ישראל כי מחירי הדיור עלו ב-12 החודשים האחרונים בשיעור של 14.6%. כמו כן, מספר העסקאות שבוצעו בשוק הדיור והיקף המשכנתאות שניטלו מוסיף לרדת. מנתוני הפיקוח על הבנקים עולה, כי היקף המשכנתאות שניטלו בחודש פברואר 2023, הגיע לכ-5.7 מיליארד ש"ח, ירידה בשיעור של כ-49% בהשוואה לחודש פברואר אשתקד והנמוך מאז חודש נובמבר 2019. לפי מדד מחירי הדירות של הלמ"ס שפורסם בחודש אפריל 2023, מדד שירותי הדיור בבעלות הדיירים (מדד חוזי השכירות החדשים) רשם עלייה של 0.7% בחודש מרס 2023, בהשוואה לחודש פברואר 2023. מדד מחירי דירות (הכולל דירות חדשות ויד שניה) רשם עלייה של 12.7%, במחירי העסקאות שבוצעו בחודשים ינואר-פברואר 2023, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. בסקירת ענף הנדל"ן למגורים שפרסם משרד האוצר, צוין כי כמות העסקאות בחודש פברואר 2023 היתה הנמוכה ביותר שנרשמה בחודשי פברואר בעשרים השנים האחרונות ומשקפת ירידה של כ-41% בכמות העסקאות, בהשוואה לחודש פברואר אשתקד.

שוק העבודה

על פי סקרי כח האדם שפרסמה הלמ"ס, בנתוני חודש מרס 2023, נרשמה ירידה בשיעור האבטלה הרחב (בקרב בני 15 ומעלה) לרמה של כ-4.2% (כ-188 אלף מובטלים), בהשוואה לרמה של כ-4.7% (כ-211 אלף מובטלים) בחודש פברואר. נתוני שיעור האבטלה נמוכים משמעותית ביחס לחודש דצמבר 2022, כ-5.5% (כ-246 אלף מובטלים) ולחודש דצמבר 2021 כ-6% (כ-262 אלף מובטלים). על פי עדכון תחזיות חטיבת המחקר של בנק ישראל מחודש אפריל 2023, צפויה עלייה בשיעור האבטלה הרחב (בקרב בני 25 עד 64) מ-3.3% בשנת 2022 בפועל, ל-4.1% ו-4.0% בשנים 2023 ו-2024 בהתאמה, גבוה מהרמה ששררה טרם משבר הקורונה (כ-3.8%).

רבית בנק ישראל

במהלך שנת 2022, עלתה רבית בנק ישראל משיעור של 0.1%, לרמה של 3.25%. ברבעון הראשון של שנת 2023, נמשכה מגמת העלאת רבית בנק ישראל, כך שבמהלך החודשים ינואר עד אפריל 2023, עלתה רבית בנק ישראל בשיעור של 1.25%, לרמה של 4.5%. על פי הערכת התחזית המאקרו כלכלית של חטיבת המחקר בבנק ישראל מיום 3 באפריל 2023, רבית בנק ישראל צפויה להתייצב ברמה של 4.75% בממוצע, ברבעון הראשון של שנת 2024.

שער החליפין

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2023, עלה שער החליפין של השקל מול הדולר בשיעור של 2.73%. נכון לסוף חודש אפריל 2023, שער הדולר היציג עמד על כ-3.64, עלייה של כ-0.7% בהשוואה לסוף הרבעון הראשון של השנה. זאת, בהמשך לעלייה בשיעור של כ-13%, בשנת 2022. שער החליפין של השקל מול האירו עלה במהלך הרבעון הראשון של השנה, בשיעור של 4.8%. המגמה נמשכה גם בחודש אפריל (עלייה נוספת בשיעור של כ-1.8%, בהשוואה לסוף חודש מרס). במקביל נרשמה תגודתיות גבוהה בשערי החליפין.

הסביבה הגלובלית

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2023, נמשכה ההאטה בקצב עליית המחירים בארה"ב ובאירופה. עם זאת, נמשכת מגמת ההידוק המוניטרי ועלויות הרבית בעולם. פתיחת הכלכלה של סין לעולם, יחד עם שיפור בשרשרת האספקה העולמית, מוביל את הצמיחה העולמית. מנגד, קיימת החלשות של ענפי הנדל"ן וההייטק כתוצאה מהעלאות הרבית המתמשכות. מדד מנהלי הרכש העולמי שפרסם JPMorgan בחודש אפריל 2023, עמד על רמה של 49.6 נקודות, התמתנות בהשוואה לחודש פברואר 2023 (49.9 נקודות). עם זאת, קיימת עלייה לעומת המדד בחודש דצמבר 2022, שעמד על רמה של 48.6 נקודות. בהודעת הרבית שפורסמה בחודש אפריל 2023, ציין בנק ישראל, שמדד מנהלי הרכש העולמי של המשקים המפותחים והמתעוררים מצביע על התרחבות כלכלית בפעילות, לראשונה מאז יוני 2022.

סביבת האינפלציה בעולם מוסיפה להיות גבוהה אך מצויה במגמת התמתנות במרבית המדינות המפותחות. מנגד, אינפלציה ממשיכה לעלות. מדד המחירים לצרכן בארה"ב רשם עלייה דומה לתחזיות החזאים. בגוש האירו, מדד המחירים לצרכן עלה ברמה נמוכה מתחזיות החזאים, אם כי, אינפלציה הליבה המשיכה לעלות.

בארה"ב, רבית ה-FED הגיעה בתחילת מאי 2023, לרמה של 5.25% (הרף העליון של סווח הרבית), העלאת רבית עשירית ברציפות מתחילת שנת 2022 והגבוהה ב-15 השנים האחרונות וזאת על מנת לנסות לייצב את שיעור האינפלציה ארוכת הטווח לשיעור של 2%. בהודעת ה-FED האחרונה, לא צוין כי יתכן ויהיה צורך בהקשחת מדיניות נוספת. על רקע המשבר בבנקים האזוריים בארה"ב, ציין יו"ר ה-FED, כי המערכת הבנקאית האמריקאית חזקה. לאחרונה, חלה טלטלה בשוק הבנקאות העולמי, עקב קריסתם של בנקים בארה"ב ובאירופה, לראשונה מאז המשבר הפיננסי בשנת 2008. הבנק עוקב אחר ההתפתחויות ובוחן את ההשלכות האפשריות. נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים, לא צפויה השפעה על הבנק. בגוש האירו, העלה ה-ECB בחודש מאי 2023, את הרבית לרמה של 3.75%, העלאת רבית שביעית ברציפות מתחילת שנת 2022, שיעור הרבית הגבוה ביותר מאז שנת 2008.

בבריטניה, נמשכת מדיניות ההידוק המוניטרי של הבנק המרכזי, על רקע המיתון שבו נמצאת כלכלת בריטניה כתוצאה מהשלכות הברקזיט, ממשבר האנרגיה ומהאינפלציה הגואה. שיעור הרבית עומד על 4.25%, הגבוה ביותר בבריטניה מאז שנת 2008. בתחזית קרן המטבע הבינלאומית שפורסמה באפריל 2023, עדכנה הקרן את תחזיותיה לצמיחה בעולם כלפי מטה, לשנים 2023 ו-2024, עם שיעור צמיחה של 2.8% בשנת 2023 (2.9% בתחזית שפורסמה בחודש ינואר) ו-3.0% בשנת 2024 (3.1% בתחזית שפורסמה בחודש ינואר). תחזיות אלו, עדיין נמוכות מממוצע הצמיחה העולמי שעמד על 3.8%, טרם משבר הקורונה (בשנים 2000 עד 2019). כמו כן, ציין כי שיעור הצמיחה הצפוי בישראל בשנת 2023 עומד על 2.9% ועל 3.1% בשנת 2024 (על פי תחזית בנק ישראל באפריל, הצמיחה בשנת 2023 צפויה לעמוד על 2.5% ועל 3.5% בשנת 2024).

שוקי ההון

ברבעון הראשון של שנת 2023, המסחר בשוקי ההון בעולם התנהל על רקע הציפיה להמשך עליית רבית בכלכלות המובילות והמשך עליית המחירים העולמית. במדדי המניות המובילים, מדד ה-Nasdaq עלה בכ-20% ומדד ה-S&P 500 עלה בכ-7%. גם הבורסות המובילות באירופה רשמו עליות שערים במדדים המובילים, מדד ה-DAX בגרמניה עלה ב-12.2% ומדד ה-CAC בצרפת עלה ב-13.1%. בשווקים המקומיים נרשמו ירידות ברוב מדדי המניות. מדדי ת"א-35 ות"א-90 ירדו בכ-3% ובכ-9% בהתאמה. ירידות שערים אפיינו את כל המדדים, למעט מדד ת"א נפט וגז שעלה בכ-13%, מדד ת"א דואליות נותר ללא שינוי. ברבעון הראשון של שנת 2023, סך ההשקעות בחברות הזנק בישראל עמד על כ-1.7 מיליארד דולר, הנתון הנמוך ביותר מאז הרבעון השלישי של שנת 2018.

על פי סקירת מחלקת המחקר של הבורסה לניירות ערך, המסחר בבורסה במהלך הרבעון הראשון של השנה הושפע מהמשך עליות הרבית בישראל ובעולם ומאי הוודאות בגין השלכות השינויים המוצעים במערכת המשפט. הגיוסים בשוק המניות הסתכמו בכ-2.6 מיליארד ש"ח, ירידה של כ-66%, בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד, ומחזורי המסחר בשוק המניות היו נמוכים בכ-7% מהממוצע בשנת 2022.

בשוק אגרות החוב, נרשמו ירידות שערים במרבית אגרות החוב השקליות. מנגד, מדד אגרות החוב צמודות המדד עלה בשיעור של עד כ-1.7%, מדד תל אביב בונד-דולר עלה בשיעור של כ-3.2% בשל השפעת התנודות בשער הדולר ביחס לשקל.

מחזור המסחר היומי הממוצע באגרות חוב הסתכם בכ-4.1 מיליארד ש"ח, גבוה בכ-18% מהמחזור הממוצע לשנת 2022. במהלך הרבעון הראשון של השנה, עלה מחיר ה-CDS של אגרות חוב של ממשלת ישראל ל-5 שנים, מרמה של כ-45 נקודות בסיס לכ-58 נקודות בסיס. פרמיית הסיכון עלתה בניגוד למגמה של CDS במדינות אחרות (בדירוג השקעה זהה לישראל), אשר מחירי ה-CDS שלהן התמתן במהלך אותה תקופה.

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

רווח ורווחיות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בשלושת החודשים הראשונים של השנה הסתכם ב-631 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-322 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 96.0%.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק (על בסיס שנתי) עמדה בתקופה ינואר-מרס 2023 על שיעור של 23.6%, בהשוואה ל-13.0% בתקופה המקבילה אשתקד ובהשוואה ל-16.6% בכל שנת 2022.

תמצית דוח רווח והפסד

שינוי	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס		
	2022	2023	
ב-1%		במיליוני ש"ח	
68.5	778	1,311	רווח מימוני, נטו ⁽¹⁾
	-	72	הוצאות בגין הפסדי אשראי
59.3	778	1,239	רווח מימוני, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
(0.8)	392	389	עמלות והכנסות אחרות
5.8	684	724	הוצאות תפעוליות ואחרות
86.0	486	904	רווח לפני מסים
86.4	169	315	הפרשה למסים על הרווח
282.4	17	65	חלק הבנק ברווחי חברה כלולה לאחר השפעת המס
			רווח נקי:
95.8	334	654	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
91.7	(12)	(23)	רווח המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
96.0	322	631	המיוחס לבעלי מניות הבנק
	13.0%	23.6%	תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק ⁽²⁾

(1) סעיפי רווח והפסד לעיל הוצגו במתכונת שונה מתמצית דוח רווח והפסד. השינוי בא לידי ביטוי באמצעות מיון של הכנסות הרבית, נטו והכנסות המימון שאינן מרבית לרווח המימוני, נטו.

(2) על בסיס שנתי.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

הרווח המימוני נטו

להלן הרכב הרווח המימוני, נטו⁽²⁾

				2022	2023	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון ראשון	
						במיליוני ש"ח
871	1,104	1,382	1,804	2,176		הכנסות רבית
127	245	372	614	901		הוצאות רבית
744	859	1,010	1,190	1,275		הכנסות רבית, נטו
34	(22)	48	53	36		הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מרבית
778	837	1,058	1,243	1,311		סך הרווח המימוני המדווח
						בניטרול השפעות שאינן מפעילות שוטפת:
(14)	(4)	(9)	22	(7)		התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים
11	(1)	(2)	(39)	(8)		רווחים (הפסדים) ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב
4	(56)	(6)	(6)	(6)		רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות
1	(61)	(17)	(23)	(21)		סך כל ההשפעות שאינן מפעילות שוטפת
777	898	1,075	1,266	1,332		רווח מימוני מפעילות שוטפת ⁽¹⁾

(1) מזה בגין השפעות שינויים במדד - הכנסה בסך של כ-66 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2023, בהשוואה להכנסה בסך של כ-47 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.
 (2) בכדי לנתח את הרווח מפעילות מימון יש לכלול ברווח בנוסף להכנסות והוצאות רבית גם הכנסות והוצאות מימון שאינן מרבית. הכנסות אלה כוללות את הכנסות המימון בגין מכשירים נגזרים המהווים חלק אינטגרלי מניהול החשיפות של הבנק. ההכנסות ממכשירים נגזרים כוללות, בין היתר, את השפעות ערך הזמן על השווי ההוגן של נגזרים, המהווים חלק בלתי נפרד מניהול סיכוני הרבית בבנק ואת השפעת שיעור עליית המדד הידוע על נגזרים, המהווה חלק בלתי נפרד מניהול החשיפה למדד המחירים לצרכן.

הרווח המימוני מפעילות שוטפת בשלושת החודשים הראשונים של השנה הסתכם ב-1,332 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-777 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 71.4%. הגידול מוסבר מהשפעת עליית הרבית השקלית והדולרית, מהשפעת העלייה בהיקפי הפעילות העסקית ומהשפעת השינויים במדד.

להלן נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות רבית:

לשלושת החודשים שנתיים		ביום 31 במרס		
2022	2023	2022	2023	
				באחוזים
2.20	5.09			שיעור ההכנסה על נכסים נושאי רבית ⁽¹⁾
0.58	3.12			שיעור ההוצאה על התחייבויות נושאות רבית ⁽¹⁾
1.62	1.97			פער הרבית הכולל
1.88	2.98			יחס בין ההכנסות מרבית נטו לבין יתרת הנכסים נושאי הרבית ⁽¹⁾

(1) על בסיס שנתי

בשלושת החודשים הראשונים של השנה, חלה עלייה ביחס בין הכנסות הרבית, נטו לבין יתרת הנכסים נושאי הרבית בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד בשיעור של 1.10%. העלייה נובעת מגידול בהכנסות הרבית, נטו, בעיקר עקב עלייה בשיעורי הרבית השקלית והדולרית.

למידע נוסף בדבר שיעורי הכנסות והוצאות רבית של הבנק והחברות מאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות רבית, ראה נספח 1 לפרק ממשל תאגידי.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-72 מיליון ש"ח. בתקופה המקבילה אשתקד לא נרשמו הוצאות בגין הפסדי אשראי. בשלושת החודשים הראשונים של השנה חל גידול בהפרשה הקבוצתית בסך של 86 מיליון ש"ח, בעיקר בשל התאמות של ההפרשה הקבוצתית, בגין החשש מהשפעות מאקרו כלכליות חזויות, לנוכח אי הוודאות בתנאים הכלכליים, בין היתר, עקב השפעת עליית הרבית, ההתפתחויות בתנאים הגיאו פוליטיים בארץ ובעולם וההסתברות להאטה כלכלית. ההפרשה הפרטנית הסתכמה בשלושת החודשים הראשונים של השנה בהכנסה בסך של 14 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן פרטים לגבי ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים:

שלושת החודשים שנתיימו ביום		
31 במרס 2022	31 במרס 2023	
במיליוני ש"ח		
25	26	הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
(31)	(40)	קישון בהוצאה הפרטנית וגביית חובות שנמחקו חשבונאית
(6)	(14)	הכנסה פרטנית, נטו בגין הפסדי אשראי
6	86	הוצאה קבוצתית בגין הפסדי אשראי
-	72	סך כל ההוצאות בגין הפסדי אשראי
		מזה:
(11)	61	הוצאות (הכנסות) בגין אשראי מסחרי
1	-	הוצאות בגין אשראי לדיור
10	11	הוצאות בגין אשראי פרטי אחר
		באחוזים
(0.02%)	(0.05%)	שיעור ההכנסה הפרטנית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾
0.02%	0.30%	שיעור ההוצאה הקבוצתית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾
-	0.25%	שיעור סך כל ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾

(1) על בסיס שנתי.

למידע נוסף בדבר ההוצאות בגין הפסדי אשראי ראה פרק סקירת הסיכונים להלן.

ההכנסות מעמלות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-388 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-384 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 1.0%.

להלן התפלגות ההכנסות מעמלות:

שלושת החודשים שנתיימו ביום		
31 במרס 2022	31 במרס 2023	
במיליוני ש"ח		
52	56	ניהול חשבון
29	29	כרטיסי אשראי
203	187	פעילות בשוק ההון
50	62	הפרשי המרה
24	26	עמלות מעסקי מימון
26	28	עמלות אחרות
384	388	סך כל העמלות

הוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-724 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-684 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 5.8%.

להלן פירוט של הוצאות התפעוליות והאחרות:

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום		
31 במרס 2022	31 במרס 2023	
במיליוני ש"ח		
414	449	משכורות והוצאות נלוות
81	84	אחזקה ופחת בנינים וציוד
27	30	הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים
162	161	הוצאות אחרות
684	724	סך כל הוצאות התפעוליות והאחרות

משכורות והוצאות נלוות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-449 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-414 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 8.5%. עיקר הגידול מוסבר מהפרשה למענקים.

הוצאות אחזקה ופחת בנינים וציוד הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-84 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-81 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 3.7%.

ההוצאות האחרות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-161 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-162 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההפרשה למסים על הרווח הסתכמה בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-315 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-169 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור המס האפקטיבי הגיע ל-34.8% בדומה לתקופה המקבילה אשתקד, בהשוואה לשיעור מס סטטוטורי של 34.2%.

חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס הסתכם ב-65 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-17 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נובע בעיקר מרווח מהשלמת עסקת המכר של בניין כאל.

סך הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ב-607 מיליון ש"ח, סכום זה הושפע בעיקר מהרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בסך של 631 מיליון ש"ח, מהפסד כולל אחר בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי שוק בסך של 21 מיליון ש"ח ומהפסד כולל אחר בגין הטבות לעובדים בסך של 3 מיליון ש"ח.

המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

סך נכסי קבוצת הבנק ליום 31 במרס 2023 הסתכם ב-204,312 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-195,955 מיליון ש"ח בסוף שנת 2022, גידול בשיעור של 4.3%.

א. להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים:

שינוי	31 בדצמבר 2022	31 במרס 2023	
ב-%		במיליוני ש"ח	
2.2	115,961	118,502	אשראי לציבור, נטו
23.4	16,010	19,756	ניירות ערך
1.1	57,130	57,763	מזומנים ופקדונות בבנקים
3.0	168,269	173,390	פקדונות הציבור
0.4	4,749	4,770	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3.1	10,559	10,888	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק

ב. להלן ההתפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים:

שינוי	31 בדצמבר 2022	31 במרס 2023	
ב-%		במיליוני ש"ח	
(51.0)	572	280	מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים למעט נגזרים
0.8	10,860	10,943	אשראי תעודות ערביות והתחייבויות אחרות
(14.4)	3,303	2,827	מסגרות לפעולה במכשירים נגזרים שלא נוצלו
1.2	11,672	11,810	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
(0.7)	9,991	9,919	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו ומסגרות להשאלת ניירות ערך
2.5	7,429	7,616	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שעדיין לא ניתן והתחייבויות להוצאת ערבויות
(1.0)	43,827	43,395	סך הכל

מכשירים פיננסיים נגזרים:

ערך נקוב	31 בדצמבר 2022		31 במרס 2023		ערך נקוב	שינוי חובי	שינוי חובי	שינוי חובי	שינוי חובי
	שוי הוגן	שוי הוגן	שוי הוגן	שוי הוגן					
	שולי	שולי	שולי	שולי					
	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח					
21,741	301	519	20,107	297	473				חוזי רבית
66,898	719	1,003	90,903	1,008	1,306				חוזי מטבע
55,142	1,300	1,301	61,631	2,265	2,266				חוזים בגין מניות
132	2	2	175	2	2				חוזי סחורות ואחרים
143,913	2,322	2,825	172,816	3,572	4,047				סך הכל

האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרס 2023 הסתכם ב-118,502 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-106,254 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2022 ול-115,961 מיליון ש"ח בסוף שנת 2022, גידול בשיעור של 11.5% ו-2.2% בהתאמה.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך האשראי לציבור ליום	31 בדצמבר 2022		31 במרס 2023		שינוי	שינוי	שינוי	שינוי
	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח				
	ב-%	ב-%	ב-%	ב-%	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
מטבע ישראלי	82.6	81.5	0.8	751	95,804	96,555		
- לא צמוד	12.2	12.2	2.4	341	14,095	14,436		
- צמוד למדד	4.6	5.7	26.4	1,409	5,342	6,751		מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)	0.6	0.6	5.6	40	720	760		פריטים לא כספיים
סך הכל	100.0	100.0	2.2	2,541	115,961	118,502		

אשראי לציבור, ברוטו לפי מגזרי פעילות פיקוחיים:

השינוי לעומת		31 בדצמבר 2022	31 במרס 2022	31 במרס 2023	במיליוני ש"ח	
31 בדצמבר 2022	31 במרס 2022					
	%-ב					
12.2	48.6	27,389	20,672	30,725		עסקים גדולים
(4.6)	16.7	8,215	6,714	7,835		עסקים בינוניים
1.3	(5.6)	20,468	21,947	20,725		עסקים קטנים וזעירים
(0.3)	2.2	23,571	22,984	23,492		משקי בית ללא הלוואות לדיור
0.1	6.6	35,474	33,325	35,516		הלוואות לדיור
-	(11.0)	97	109	97		בנקאות פרטיות
(20.3)	0.7	2,010	1,591	1,602		גופים מוסדיים
2.4	11.8	117,224	107,342	119,992		סך הכל

סיכון האשראי הכולל לציבור מורכב מסיכון אשראי מאזני, הכולל את האשראי לציבור, השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים הנובעים ממכשירים נגזרים שנרכשו על ידי הציבור, ומסיכון אשראי חוץ מאזני, הכולל עסקאות במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, מסגרות אשראי בלתי מנוצלות והתחייבויות למתן אשראי.

סיכון האשראי הכולל לציבור, ליום 31 במרס 2023 הסתכם ב-161,834 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-159,471 מיליון ש"ח בסוף שנת 2022, גידול בשיעור של 1.5%.

להלן מידע לגבי התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק:

שינוי	31 בדצמבר 2022		31 במרס 2023		ענף משק
	חלק הענף מסך סיכון האשראי	סיכון האשראי הכולל לציבור	חלק הענף מסך סיכון האשראי	סיכון האשראי הכולל לציבור	
%-ב	%-ב	במיליוני ש"ח	%	במיליוני ש"ח	
7.5	14.2	22,654	15.0	24,362	שירותים פיננסיים (כולל חברות החזקה)
1.1	15.6	24,876	15.5	25,140	בינוי ונדל"ן
1.7	7.1	11,379	7.2	11,578	תעשייה
(0.7)	6.2	9,953	6.1	9,887	מסחר
-	46.9	74,721	46.2	74,716	לקוחות פרטיים, לרבות הלוואות לדיור
1.7	10.0	15,888	10.0	16,151	אחרים
1.5	100.0	159,471	100.0	161,834	סך הכל

להלן החלוקה הענפית של ששת הלווים הגדולים בקבוצה (לפי גודל חבות ברוטו לפני ניכוי בטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים):

31 במרס 2023				ענף משק	לווה מספר
סיכון אשראי כולל לאחר ניכויים מותרים	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני* במיליוני ש"ח		
1,019	1,019	1,019	-	שירותים פיננסיים	1.
622	1,013	398	615	שירותים פיננסיים	2.
1,012	1,012	-	1,012	שירותים פיננסיים	3.
967	967	701	266	שירותים פיננסיים	4.
896	914	346	568	בינוי ונדל"ן - בינוי	5.
834	834	3	831	שירותים פיננסיים	6.

31 בדצמבר 2022				ענף משק	לווה מספר
סיכון אשראי כולל לאחר ניכויים מותרים	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני* במיליוני ש"ח		
642	1,110	444	666	שירותים פיננסיים	1.
1,001	1,001	-	1,001	שירותים פיננסיים	2.
886	917	269	648	בינוי ונדל"ן - בינוי	3.
30	837	15	822	שירותים פיננסיים	4.
835	835	701	134	שירותים פיננסיים	5.
835	835	204	631	שירותים פיננסיים	6.

* כולל אשראי לציבור, השקעה באגרות חוב ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.

ההשקעה בניירות ערך ליום 31 במרס 2023 הסתכמה ב-19,756 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-16,010 מיליון ש"ח בסוף שנת 2022, גידול בשיעור של 23%. להלן הרכב התיק:

חלק מסך ניירות הערך				אגרות חוב ממשלתיות
31 בדצמבר 2022	31 במרס 2023	31 בדצמבר 2022	31 במרס 2023	
	ב-%		במיליוני ש"ח	
91.7	93.5	14,691	18,474	אגרות חוב של בנקים ⁽¹⁾
4.1	3.5	655	687	אגרות חוב קונצרניות ⁽²⁾
1.4	0.9	219	181	מניות
2.8	2.1	445	414	סך הכל
100.0	100.0	16,010	19,756	

(1) היתרה כוללת גם אגרות חוב שהונפקו על ידי חברות הנפקה של בנקים.

(2) ההשקעה במניות כוללת, בין היתר, השקעה בקרנות השקעה פרטיות, השקעה במניות ובסלי מדדי מניות בקרנות גידור והשקעה במניות ובסלי מדדי מניות בשקלים.

להלן התפלגות תיק ניירות הערך לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך ניירות הערך ליום		שינוי		31 בדצמבר 2022	31 במרס 2023	
31 בדצמבר 2022	31 במרס 2023	%-ב	במיליוני ש"ח	2022	2023	במיליוני ש"ח
%-ב	%-ב					
						מטבע ישראלי
42.5	36.4	5.7	386	6,806	7,192	- לא צמוד
7.5	9.3	54.0	644	1,193	1,837	- צמוד למדד
47.2	52.2	36.3	2,747	7,566	10,313	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
2.8	2.1	(7.0)	(31)	445	414	פרטים לא כספיים
100.0	100.0	23.4	3,746	16,010	19,756	סך הכל

להלן פירוט המקורות לציטוטי המחירים המשמשים את הבנק לשם קביעת השווי ההוגן של ניירות הערך ליום 31 במרס 2023:

סך הכל	מחיר מצד נגדי לעסקה**	מחיר אינדיקטיבי*	מחיר מצוטט בשוק פעיל במיליוני ש"ח	
414	148	64	202	מניות וקרנות השקעה פרטיות
8,633	-	-	8,633	אגרות חוב ממשלתיות במטבע ישראלי
396	-	94	302	אגרות חוב קונצרניות במטבע ישראלי
10,313	-	10,279	34	אגרות חוב במט"ח וצמודות מט"ח
19,756	148	10,437	9,171	סך הכל
100.0	0.7	52.9	46.4	% מהתיק

* מחיר אינדיקטיבי - אינדיקציה הנקבעת על ידי הבנק ואשר מבוססת בעיקר על ציטוטי מחיר המתקבלים מגופים חיצוניים, אשר התמחותם בכך, והיתרה מבוססת על מודלים פנימיים שנקבעו על ידי הבנק.

** מחיר מצד נגדי לעסקה - ציטוט מחיר המתקבל מהגורם מולו בוצעה העסקה.

להלן פירוט נוסף לאגרות חוב במט"ח וצמודות מט"ח לפי מדינות/יבשות:

יתרה ליום		
31 בדצמבר 2022	31 במרס 2023	במיליוני ש"ח
3,495	3,208	ישראל (כולל ממשלת ישראל - 3,121 מיליון ש"ח; 31.12.22 - 3,454 מיליון ש"ח)
3,791	6,855	ארצות הברית (כולל ממשלת ארצות הברית - 6,721 מיליון ש"ח; 31.12.22 - 3,683 מיליון ש"ח)
27	17	צרפת
106	109	קנדה
38	69	המזרח הרחוק, אוסטרליה ואחרים (2 מדינות, 31.12.22 - מדינה אחת)
109	55	אירופה אחרים (2 מדינות, 31.12.22 - 4 מדינות)
7,566	10,313	סך הכל

יצוין כי בכל אחת מהמדינות (למעט ממשלת ישראל וממשלת ארצות הברית), אין מנפיק שיתרת אגרות החוב שלו עולה על 0.5% מההון המיוחס לבעלי מניות הבנק.

להלן פירוט נוסף לאגרות חוב קונצרניות במטבע ישראלי, לפי ענפי משק:

יתרה ליום		
31 בדצמבר 2022	31 במרס 2023	
במיליוני ש"ח		
44	25	חשמל ומים
35	24	בניה ונדל"ן
23	21	שירותים פיננסיים
295	278	בנקים
12	11	תעשייה
36	37	תחבורה
445	396	סך הכל

להלן הרכב תיק אגרות החוב במט"ח בקבוצת הבנק:

- **אגרות חוב במט"ח וצמוד מט"ח** - מסתכמות ב-10,313 מיליון ש"ח (2,853 מיליון דולר) (כולל בעיקר אגרות חוב ממשלת ארצות הברית בסך של 6,721 מיליון ש"ח ואגרות חוב מדינת ישראל במט"ח בסך של 3,121 מיליון ש"ח). כל אגרות החוב הזרות הכלולות בתיק מדורגות בדירוג השקעה (Investment Grade) מזה כ-99% בקבוצת דירוג A ומעלה. תיק השקעה זה מפוזר כך שהחשיפה למנפיק יחיד (שאיננו ממשלה) אינה עולה על 0.5% מהיקף תיק אגרות החוב במט"ח. משך החיים הממוצע בתיק אגרות החוב הזרות במט"ח עומד על כ-1.3 שנים. יתרת ההפסדים ברוטו שטרם מומשה (הכלולה בהון במסגרת התאמות לשווי הווגן בגין אגרות חוב זמינות למכירה) ליום הדיווח, בגין תיק זה, עמדה על כ-48 מיליון ש"ח (כ-13 מיליון דולר), בהשוואה ליתרת הפסדים של כ-17 מיליון ש"ח (כ-5 מיליון דולר) ליום 31 בדצמבר 2022.

יתרת ההפסדים, נטו (לפני השפעת המס) הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר, בגין הפער בין השווי ההוגן של אגרות חוב בתיק הזמין למכירה לבין עלותן המופחתת, ליום 31 במרס 2023 הסתכמה ב-366 מיליון ש"ח (228 מיליון ש"ח לאחר השפעת המס).

מזומנים ופקדונות בבנקים ליום 31 במרס 2023 הסתכמו ב-57,763 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-57,130 מיליון ש"ח בסוף שנת 2022, גידול בשיעור של 1.1%.

פקדונות הציבור ליום 31 במרס 2023 הסתכמו ב-173,390 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-168,269 מיליון ש"ח בסוף שנת 2022, גידול בשיעור של 3.0%.

להלן התפלגות תיק פקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך פקדונות הציבור ליום		יתרה ליום			
31 בדצמבר 2022	31 במרס 2023	31 בדצמבר 2022	31 במרס 2023	2022	2023
ב-%		ב-%		במיליוני ש"ח	
					מטבע ישראלי
77.4	76.5	1.9	2,478	130,157	- לא צמוד
3.5	3.4	(1.6)	(97)	5,990	- צמוד למדד
18.7	19.7	8.6	2,700	31,402	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
0.4	0.4	5.6	40	720	פריטים לא כספיים
100.0	100.0	3.0	5,121	168,269	סך הכל
					173,390

פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים:

השינוי לעומת		31 בדצמבר 2022	31 במרס 2022	31 במרס 2023	
31 בדצמבר 2022	31 במרס 2022				
	%-ב			במיליוני ש"ח	
(12.6)	4.3	17,753	14,884	15,522	עסקים גדולים
(2.5)	(5.9)	6,834	7,076	6,660	עסקים בינוניים
(3.6)	(0.5)	27,325	26,487	26,346	עסקים קטנים וזעירים
1.7	5.9	68,122	65,391	69,262	משקי בית
1.5	9.4	10,430	9,678	10,586	בנקאות פרטית
19.1	47.5	37,805	30,522	45,014	גופים מוסדיים
3.0	12.6	168,269	154,038	173,390	סך הכל

תיקי ניירות הערך של לקוחות קבוצת הבנק

סך תיקי ניירות הערך של לקוחות קבוצת הבנק ליום 31 במרס 2023 עמד על 411 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-392 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2022, גידול בשיעור של 4.8%.

אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 31 במרס 2023 הסתכמו ב-4,770 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-4,749 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2022, גידול בשיעור של 0.4%.

הון והלימות ההון

ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ביום 31 במרס 2023 ב-10,888 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-10,559 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2022, גידול בשיעור של 3.1%. השינוי בהון המיוחס לבעלי מניות הבנק הושפע מרווח בסך של 631 מיליון ש"ח. מנגד, חל קיטון בהון בגין דיבידנד ששולם בסך של 268 מיליון ש"ח, מהפסד כולל אחר בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן בסך של 21 מיליון ש"ח, מהפסד כולל אחר בגין הטבות לעובדים בסך של 3 מיליון ש"ח ומהשפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב בנושא הפסדי אשראי צפויים, בחברה כלולה, בסך של 10 מיליון ש"ח.

הלימות ההון

יחסי הון מינימאליים

הבנק מיישם את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בנושא מדידה והלימות הון, כפי שעודכנו על מנת להתאימן להנחיות באזל. בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בדבר יחסי הון מזעריים, נדרש הבנק לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי של 9% ויחס הון כולל של 12.5% וזאת כתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית. כמו כן, על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיר" נדרש הבנק להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 באחוז אחד מיתרת הלוואות לדיר למועד הדוח, למעט הלוואות לדיר שניתנו בתקופת הוראת השעה, כאמור להלן. לאור התפרצות נגיף הקורונה וכחלק מהתאמות להוראות ניהול בנקאי תקין, פרסם הפיקוח על הבנקים, את הוראת ניהול בנקאי תקין 250 בה נכללה, בין היתר, הוראת שעה הנוגעת לעדכון הוראה 201 אשר כוללת הפחתת דרישות ההון המזעריות החלות על הבנקים בנקודת אחוז אחת וכן עדכון להוראה 329, אשר מבטל את דרישות ההון של נקודת אחוז נוספת על הלוואות לדיר לרכישת דירת מגורים, שהועמדו בתקופה החל מיום 19 במרס 2020 ועד ליום 30 בספטמבר 2021, ועל הלוואות לדיר שלא לצורך רכישת זכות במקרקעין ובמשכון דירה (להלן - "הלוואה לכל מטרה"), שהועמדו החל מיום 19 במרס 2020.

לאורך תקופת המשבר פרסם הפיקוח על הבנקים עדכונים להארכת תוקף הוראת השעה. ביום 27 בדצמבר 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לפיו, החל מיום 1 בינואר 2022, פג תוקף הוראת השעה. כמו כן, בוצע עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא מגבלות על הלוואות לדיר לפיו, דרישת ההון הנוספת בשיעור 1 נקודת האחוז תחול בגין הלוואות למטרת דיר בלבד ולא תחול בגין הלוואות לכל מטרה. לאור כל האמור לעיל, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק על ידי הפיקוח על הבנקים, על בסיס מאוחד ליום 31 במרס 2023 הינם 9.24%-1 ו-12.50%, בהתאמה.

בנוסף לאמור לעיל, תהליך קביעת יעדי ההון נעשה בהתבסס על הפרמטרים המרכזיים הבאים:

- ממצאי תהליך ה-ICAAP בהתבסס על פרופיל הסיכון של הקבוצה ובהתחשב ביעדים העסקיים של הקבוצה והצמיחה המתוכננת.
 - תוצאות מבחני הקיצון כמפורט בהמשך.
 - קביעת יעדי ההון נעשית לפי דרישת ההון הגבוהה יותר, מבין תוצאות ה-ICAAP לבין הנדרש בתרחיש הקיצון.
 - מקדם שמרנות וכרית ביטחון המשלבים הערכות ואומדנים ביחס לפרופיל הסיכונים ובסיס ההון.
- למידע מפורט, ראה דוח על הסיכונים לשנת 2022 באתר האינטרנט של הבנק.

יעדי ההון הפנימיים שנקבעו על ידי הדירקטוריון הינם:

- במצב עסקים רגיל - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-9.25% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-12.50%.
- במצב קיצון - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-6.50% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-9.00%.

יעדי ההון מביאים בחשבון את הסיכונים שהבנק חשוף אליהם, כשהעיקריים בהם הינם סיכונים אשראי, סיכונים פיננסיים שהעיקרי בהם הוא סיכון הרבית, סיכונים תפעוליים לרבות סיכון סייבר ואבטחת מידע, סיכון טכנולוגיות המידע, סיכון ציות ואיסור הלבנת הון, סיכון אסטרטגיה, סיכון משפטי, סיכון מוניטין וסיכון מודל. כל זאת מבוצע בהלימה לדיאלוג מול בנק ישראל.

מבחני הקיצון

הבנק מיישם תשתית תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית ובוחן את יחסי ההון לפי תכנון ההון התלת שנתי. המתווה כולל, בין היתר, תרחישי קיצון הוליסטיים "מתגלגלים" על פני שלוש שנים, בתחום סיכונים אשראי, סיכונים פיננסיים, סיכונים תפעוליים לרבות סייבר, איסור הלבנת הון, ציות, אסטרטגיה, מוניטין, תפעולי ועוד. מתווה תרחישי הקיצון, כולל התאמות לסביבת המשק הנוכחית. למידע מפורט, ראה דוח על הסיכונים לשנת 2022 המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק.

מכתב בנק ישראל בנושא התייעלות תפעולית

- ביום 12 בינואר 2016, הופץ מכתב בנק ישראל בנושא התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל. לפי המכתב, דירקטוריון תאגיד בנקאי יתווה תכנית רב שנתית להתייעלות. תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאי המכתב יקבל הקלה לפיה יוכל לפרוס את השפעת התכנית לתקופה של חמש שנים בקו ישר. ביום 16 בדצמבר 2019, פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב אשר האריך את תוקף הנחיות אלו, עד ליום 31 בדצמבר 2021.
- ברבעון השלישי של שנת 2018, התקבלה החלטה על מיזוג אוצר החייל וביום 1 בינואר 2019 מוזג אוצר החייל עם ולתוך הבנק. בגין מהלכים אלה ביצעה הקבוצה הפרשה לפיצויים מוגדלים בסך של 82 מיליון ש"ח (53 מיליון ש"ח נטו לאחר השפעת המס). ללא ההקלה כאמור, יישום מהלכי ההתייעלות, נכון ליום 31 במרס 2023, היה מביא לקיטון נוסף של 0.01% ביחסי הלימות ההון.
 - ביום 28 ביולי 2020 וביום 3 בנובמבר 2020, אישר דירקטוריון הבנק תכנית התייעלות, על פיה יתאפשר לכ-60 עובדים קבועים בבנק, המשתייכים לאוכלוסיית היעד שהוגדרה, לפרוש בפרישה מוקדמת ובתנאים מועדפים.
- התוכנית הגדילה את ההפסד הכולל האחר (ברוטו) בסך של 48 מיליון ש"ח בגין התחייבות לפיצויים ולהטבות לאחר פרישה. כמו כן, ברבעון הרביעי של שנת 2020, בוצעה הפרשה נוספת לפיצויים מוגדלים בסך של כ-50 מיליון ש"ח בגין פרישה מוקדמת נוספת הצפויה בשנים הקרובות. סך ההשפעה נטו, לאחר השפעת המס בגין מהלכים אלה הסתכם ב-65 מיליון ש"ח. ללא ההקלה כאמור, יישום מהלכי ההתייעלות, נכון ליום 31 במרס 2023, היה מביא לקיטון נוסף של 0.03% ביחסי הלימות ההון.

יישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים

החל מיום 1 בינואר 2022, הבנק מיישם את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה.

ביום 1 בדצמבר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "הון פיקוח" - השפעת יישום כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים", אשר כלל, בין היתר, עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 299, לפיו נקבע, כי במידה שכתוצאה מהיישום לראשונה של כללים אלה, חל קיטון בהון העצמי רובד 1 של תאגיד בנקאי, הוא רשאי לפרוס את הקיטון האמור, על פני שלוש שנים (להלן: "תקופת המעבר"). ללא ההקלה, כאמור, היישום לראשונה של הכללים הנ"ל, נכון ליום 31 במרס 2023, היה מביא לקיטון נוסף של 0.01% ביחסי הלימות ההון.

הקצאת הון נוספת בגין מימון קרקעות במינוף גבוה

ביום 22 במאי 2022, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 203 (מדידה והלימות ההון) שמטרתו טיפול בחשיפות לענף הבינוי והנדל"ן. בהתאם לחוזר, נקבע, כי לרשימת החובות המשוקללים לסיכון ב-150% נוספו הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה, בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש (LTV), למעט הלוואות לרכישת קרקע חקלאית שאין לגביה אופק תכנוני או כוונה להגיש בקשה לשינוי ייעוד (planning consent) והלוואות לרכישת קרקע לשימוש עצמי של לווה שאינו מסווג בענף המשק הבינוי ונדל"ן.

בהמשך לכך, אימץ הבנק את ההקלה שנקבעה במסגרת החוזר, לפיה השפעת השינוי במשקל הסיכון על יחס הלימות ההון, בגין מלאי ההלוואות הקיימות ליום 30 ביוני 2022, תיפרס בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 30 ביוני 2023. ללא ההקלה כאמור, נכון ליום 31 במרס 2023, היישום היה מביא לקיטון נוסף ביחס הון רובד 1 וביחס ההון הכולל בשיעור של 0.02%.

השפעת דירוג האשראי של מדינת ישראל

לדירוג האשראי של מדינת ישראל ישנה השפעה על דרישות ההון, מכיוון שדרישות ההון בגין חשיפות מקומיות לממשלות, לישויות סקטור ציבורי ולגופים פיננסיים, נגזרות מדירוג האשראי של מדינת ישראל. להערכת הבנק, אם וככל שירד דירוג האשראי של ישראל (NOTCH אחד) על ידי חברת הדירוג S&P, יגרום הדבר לירידה של 0.26%-0.35% ביחס הון רובד 1 ויחס הון כולל בהתאמה, נכון לנתוני 31 במרס 2023.

יישום ההוראות

במסגרת הנדבך הראשון, הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית לפי הוראות בנק ישראל לסיכוני האשראי, השוק והסיכונים התפעוליים. במסגרת הנדבך השני, הבנק נדרש לקיים תהליך פנימי להערכת נאותות ההון (תהליך ה-ICAAP). תהליך זה נועד להבטיח קיום רמה הולמת של אמצעים הוניים שתתמוך בכלל הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק. מסמך ה-ICAAP לנתוני 30 ביוני 2022 הוגש כנדרש לבנק ישראל. תשתית תהליך הנאותות ההונית שאושרה בבנק משמשת בסיס לתהליך הפנימי המבוצע גם בחברה הבת הבנקאית בהתאמות הנדרשות ועל בסיס פרופיל הסיכון הספציפי שלה.

יתרה ליום		
31 בדצמבר 2022	31 במרס 2023	
		1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים (במיליוני ש"ח)
10,802	11,125	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
3,448	3,487	הון רובד 2, לאחר ניכויים
14,250	14,612	סך כל ההון הכולל
		2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון (במיליוני ש"ח)
94,786	96,378	סיכון אשראי
789	841	סיכונים שוק
8,061	8,209	סיכון תפעולי
103,636	105,428	סך כל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון
		3. יחס ההון לרכיבי סיכון
10.42%	10.55%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
13.75%	13.86%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.24%	9.24%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
12.50%	12.50%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 במרס 2023 עמד על 10.55%, בהשוואה ל-10.42% ליום 31 בדצמבר 2022. יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 31 במרס 2023 עמד על 13.86%, בהשוואה ל-13.75% ליום 31 בדצמבר 2022.

ההון הכולל ליום 31 במרס 2023 הסתכם ב-14,612 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-14,250 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2022. בסיס ההון הושפע מחד מרווח בסך של 631 מיליון ש"ח ומגידול במכשירים שהונפקו על ידי הבנק הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בסך של 25 מיליון ש"ח ומאידיך, גידול זה קוזזו דיביינדט ששולם בסך של 268 מיליון ש"ח, מהפסד כולל אחר בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי שוק בסך של 21 מיליון ש"ח ומהפסד כולל אחר בגין הטבות לעובדים בסך של 3 מיליון ש"ח.

נכסי הסיכון ליום 31 במרס 2023 הסתכמו ב-105,428 מיליון ש"ח בהשוואה ל-103,636 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022, גידול בשיעור של 1.7%, אשר נבע בעיקר מגידול באשראי לציבור.

יחס הון כולל ויחס הון עצמי רובד 1 של חברה בת משמעותית בהתאם להוראות בדבר "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון" (באזל):

בנק מסד בע"מ		
31 בדצמבר 2022	31 במרס 2023	באחוזים
15.12%	15.63%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
16.25%	16.76%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון

יחס מינוף - הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף (להלן - "ההוראה"). יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון לבין מדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון עצמי רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202. בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד, וזאת לגבי כל תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית (כולל את הבנק). ביום 15 בנובמבר 2020, פרסם בנק ישראל עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 - התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה), במסגרתו נתנה הקלה בדרישת יחס המינוף בחצי נקודת האחוז, כך שעל הבנק לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד (במקום 5%). בהתאם לחוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 מיום 15 במאי 2022, ההקלה תחול עד ליום 30 ביוני 2024 ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף ליום 31 בדצמבר 2023 או יחס המינוף המזערי שחל על הבנק טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם.

יחס המינוף ליום 31 במרס 2023 עומד על 5.15%, בהשוואה ל-5.19% ליום 31 בדצמבר 2022.

מדיניות חלוקת דיבידנד

בהתאם למדיניות חלוקת רווחים שאימץ דירקטוריון הבנק, הבנק יחלק כדיבידנד בכל שנה עד 50% מהרווח הנקי השנתי של השנה השוטפת הראוי לחלוקה, בכפוף לכך שיחסי ההון לרכיבי סיכון של הבנק לא יפחתו מהיעדים הרגולטוריים ומהיעדים שנקבעו ושייקבעו על ידי דירקטוריון הבנק, מעת לעת, בכפוף להוראות הדין ונוהל בנקאי תקין, וככל שלא יתרחשו שינויים לרעה ברווחי הבנק ו/או במצבו העסקי ו/או הכספי ו/או במצב המשק הכללי ו/או בסביבה החוקית.

אין באמור בהחלטה זו כדי לגרוע מסמכות הדירקטוריון לבחון מעת לעת את המדיניות, ולהחליט בכל עת, בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין החלות על הבנק, על שינוי המדיניות או שינוי שיעור הדיבידנד שיחולק בגין תקופה מסוימת או להחליט שלא לחלק דיבידנד כלל. מובהר בזאת, כי כל חלוקה של דיבידנד תהיה טעונה אישור נפרד של הדירקטוריון, וכפופה לכל המגבלות החלות על הבנק בעניין חלוקת דיבידנד, ותפורסם בהתאם להוראות הדין, בצירוף כל הפרטים הנדרשים.

יצוין כי חלוקת דיבידנד על ידי הבנק כפופה, בנוסף להוראות חוק החברות, למגבלות נוספות כמפורט בבאור 24.א.ב' לדוחות הכספיים לשנת 2022.

בהתחשב בכך שמדיניות חלוקת הדיבידנד מתייחסת לחלוקה שנתית של עד 50% מהרווח הנקי השנתי, כאמור לעיל, ובעיקר על רקע רמת אי הוודאות בשווקים בארץ ובעולם, החליט דירקטוריון הבנק, ביום 17 במאי 2023, לאשר חלוקת דיבידנד במזומן לבעלי המניות של הבנק בסך כולל של 220 מיליון ש"ח (ברוטו), המהווים כ-35% מהרווח הנקי על פי הדוחות הכספיים של הבנק לרבעון הראשון של שנת 2023.

המועד הקובע לעניין תשלום הדיבידנד יחול ביום 24 במאי 2023 ויום התשלום יהיה 1 ביוני 2023. סכום הדיבידנד הינו לפני כל מס, לרבות מס במקור שעל הבנק לנכות על פי כל דין.

להלן פרטים בדבר דיבידנד משנת 2020:

יום ההכרזה	יום התשלום	סך הדיבידנד במיליוני ש"ח	דיבידנד למניה בש"ח
15 במרס 2020	31 במרס 2020	125	1.25
17 באוגוסט 2021	1 בספטמבר 2021	225	2.24
23 בנובמבר 2021	13 בדצמבר 2021	320	3.19
6 בינואר 2022	24 בינואר 2022	215	2.14
7 במרס 2022	24 במרס 2022	165	1.65
24 במאי 2022	12 ביוני 2022	160	1.59
24 באוגוסט 2022	1 בספטמבר 2022	170	1.70
22 בנובמבר 2022	8 בדצמבר 2022	235	2.34
21 במרס 2023	4 באפריל 2023	268	2.67
17 במאי 2023	1 ביוני 2023	220	2.19

מגזרי הפעילות הפיקוחיים

הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים. דיווח זה שונה במהותו ממגזרי הפעילות המשמשים את הבנק לפי גישת ההנהלה, אשר מפורטים ב"אור 28" לדוחות הכספיים לשנת 2022. מגזרי הפעילות הפיקוחיים מדווחים במתכונת האחידה שקבע הפיקוח על הבנקים לכלל המערכת הבנקאית, והם מבוססים על מאפייני הלקוחות, כגון: היקף תיק הנכסים - בהתייחס ללקוחות פרטיים, או המחזור העסקי - בהתייחס ללקוחות העסקיים.

להגדרות המגזרים הפיקוחיים ולפרטים בדבר עיקרי ההנחיות, האומדנים ועקרונות הדיווח, ראה ב"אור 28" לדוחות הכספיים לשנת 2022. לפירוט בדבר מגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה, ראה ב"אור 28" לדוחות הכספיים לשנת 2022.

להלן תמצית התפתחות תוצאות הפעילות לפי מגזרים:

א. סך ההכנסות*

חלק המגזר מסך ההכנסות		לשלושת החודשים שנתיים שנסתיימו ביום 31 במרס		לשלושת החודשים שנתיים שנסתיימו ביום 31 במרס		
2022	2023	השינוי	2022	2023		
ב-%		ב-%		במיליוני ש"ח		
9.5	11.6	78.4	111	198		עסקים גדולים
5.0	6.1	74.6	59	103		עסקים בינוניים
22.0	23.3	53.5	258	396		עסקים קטנים וזעירים
40.1	47.9	73.6	469	814		משקי בית
2.6	3.3	86.7	30	56		בנקאות פרטית
5.6	6.1	60.0	65	104		גופים מוסדיים
15.2	1.7	(83.7)	178	29		ניהול פיננסי
100.0	100.0	45.3	1,170	1,700		סך הכל

ב. רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

לשלושת החודשים שנתיים שנסתיימו ביום 31 במרס		לשלושת החודשים שנתיים שנסתיימו ביום 31 במרס		
2022	2023	במיליוני ש"ח		
47	88			עסקים גדולים
15	30			עסקים בינוניים
63	117			עסקים קטנים וזעירים
58	259			משקי בית
7	22			בנקאות פרטית
15	38			גופים מוסדיים
117	77			ניהול פיננסי
322	631			סך הכל

* כולל הכנסות רבית נטו והכנסות שאינן מרבית.

ג. יתרות מאזניות ממוצעות*

חלק המגזר מסך האשראי לציבור		אשראי לציבור		אשראי לציבור		
לשלושת החודשים		לשלושת החודשים		לשלושת החודשים		
שנסתיימו ביום 31 במרס		שנסתיימו ביום 31 במרס		שנסתיימו ביום 31 במרס		
2022	2023	השינוי	2022	2023		
%-ב	%-ב	%-ב	במיליוני ש"ח			
18.8	24.5	47.9	19,421	28,714		עסקים גדולים
6.1	6.8	27.1	6,246	7,941		עסקים בינוניים
20.5	17.9	(0.8)	21,103	20,937		עסקים קטנים וזעירים
53.0	49.3	5.7	54,669	57,809		משקי בית
0.1	0.1	(7.6)	92	85		בנקאות פרטית
1.5	1.4	11.3	1,510	1,680		גופים מוסדיים
100.0	100.0	13.7	103,041	117,166		סך הכל

חלק המגזר מסך פקדונות הציבור		פקדונות הציבור		פקדונות הציבור		
לשלושת החודשים		לשלושת החודשים		לשלושת החודשים		
שנסתיימו ביום 31 במרס		שנסתיימו ביום 31 במרס		שנסתיימו ביום 31 במרס		
2022	2023	השינוי	2022	2023		
%-ב	%-ב	%-ב	במיליוני ש"ח			
10.2	9.6	2.0	15,702	16,018		עסקים גדולים
4.6	4.0	(6.9)	7,071	6,581		עסקים בינוניים
17.0	16.0	0.8	26,279	26,490		עסקים קטנים וזעירים
41.7	40.9	5.4	64,438	67,913		משקי בית
6.2	6.2	8.5	9,525	10,334		בנקאות פרטית
20.3	23.3	23.4	31,372	38,713		גופים מוסדיים
100.0	100.0	7.6	154,387	166,049		סך הכל

* יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

מגזרים עסקיים - מגזר העסקים הקטנים והזעירים, מגזר העסקים הבינוניים ומגזר העסקים הגדולים

להלן נתונים עיקריים אודות המגזרים העסקיים - עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל

לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס 2022				לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס 2023				
סך הכל	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	סך הכל	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	
								במיליוני ש"ח
								הכנסות רבית, נטו
276	77	41	158	533	155	82	296	הכנסות שאינן מרבית
152	34	18	100	164	43	21	100	סך הכנסות
428	111	59	258	697	198	103	396	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(11)	(8)	7	(10)	62	6	25	31	הוצאות תפעוליות ואחרות
244	46	27	171	264	55	30	179	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
125	47	15	63	235	88	30	117	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
46,770	19,421	6,246	21,103	57,592	28,714	7,941	20,937	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
49,333	20,672	6,714	21,947	59,285	30,725	7,835	20,725	יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
49,052	15,702	7,071	26,279	49,089	16,018	6,581	26,490	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
48,447	14,884	7,076	26,487	48,528	15,522	6,660	26,346	

שינויים עיקריים בתוצאות הפעילות של המגזרים העסקיים בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2023, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד

סך כל הכנסות הרבית, נטו הסתכם ב-533 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-276 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 93.1%, אשר נבע בעיקר מהשפעת עליית הרבית השקלית והדולרית ומעלייה בהיקפי הפעילות.

ההכנסות שאינן מרבית הסתכמו ב-164 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-152 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 7.9%, אשר נבע בעיקר מעלייה בהכנסות מפעילות שוק ההון ומהפרשי המרה.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-62 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך של 11 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול מוסבר מעלייה בהפרשה הקבוצתית בעיקר בשל התאמות בגין החשש מהשפעות מאקרו חזויות, לנוכח אי הוודאות בתנאים הכלכליים, השפעת עליית הרבית בארץ ובעולם וההסתברות להאטה כלכלית.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-264 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-244 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 8.2%, אשר נבע בעיקר מעלייה בהוצאות השכר.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ב-235 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-125 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח הנקי מוסבר מעלייה בהכנסות הרבית, נטו שקווצה בחלקה בגידול בהפרשה להפסדי אשראי כאמור לעיל.

היתרה הממוצעת של האשראי לציבור הסתכמה ב-57,592 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-46,770 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 23.1%.

האשראי לציבור ליום 31 במרס 2023 הסתכם ב-59,285 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-49,333 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2022, גידול בשיעור של 20.2%. היתרה הממוצעת של פקדונות הציבור הסתכמה ב-49,089 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-49,052 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. פקדונות הציבור ליום 31 במרס 2023 הסתכמו ב-48,528 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-48,447 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2022.

אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית

להלן נתונים עיקריים אודות אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל

לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס 2022			לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס 2023			
סך הכל	בנקאות פרטית	משקי בית	סך הכל	בנקאות פרטית	משקי בית	
						במיליוני ש"ח
317	5	312	694	32	662	הכנסות רבית, נטו
182	25	157	176	24	152	הכנסות שאינן מרבית
499	30	469	870	56	814	סך הכנסות
11	-	11	11	-	11	הוצאות בגין הפסדי אשראי
378	19	359	397	22	375	הוצאות תפעוליות ואחרות
65	7	58	281	22	259	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
54,761	92	54,669	57,894	85	57,809	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
56,418	109	56,309	59,105	97	59,008	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
73,963	9,525	64,438	78,247	10,334	67,913	יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
75,069	9,678	65,391	79,848	10,586	69,262	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים בתוצאות הפעילות של מגזר האנשים הפרטיים בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2023, בהשוואה לתקופה

המקבילה אשתקד

סך כל הכנסות הרבית, נטו הסתכם ב-694 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-317 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 118.9%, אשר נבע בעיקר מהשפעת עליית הרבית השקלית והדולרית ומעלייה בהיקפי הפעילות.

ההכנסות שאינן מרבית הסתכמו ב-176 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-182 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 3.3%.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-11 מיליון ש"ח, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-397 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-378 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 5.0%, אשר נבע בעיקר מעלייה בהוצאות השכר.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ב-281 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-65 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח הנקי מוסבר מעלייה בהכנסות הרבית נטו, כאמור לעיל.

היתרה הממוצעת של האשראי לציבור הסתכמה ב-57,894 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-54,761 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 5.7%.

האשראי לציבור ליום 31 במרס 2023 הסתכם ב-59,105 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-56,418 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2022, גידול בשיעור של 4.8%.

היתרה הממוצעת של פקדונות הציבור הסתכמה ב-78,247 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-73,963 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 5.8%.

פקדונות הציבור ליום 31 במרס 2023 הסתכמו ב-79,848 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-75,069 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2022, גידול בשיעור של 6.4%.

מגזר ניהול פיננסי

סך כל ההכנסות המשויכות למגזר זה הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-29 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-178 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי במגזר הניהול הפיננסי הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-77 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-117 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

חברות מוחזקות עיקריות

בנק מסד בע"מ (להלן - "מסד") - בו מחזיק הבנק 51.0% מהון המניות ומזכויות ההצבעה, הינו בנק מסחרי המתמחה במתן שירותים לאוכלוסיית המורים בישראל.

השקעת הבנק במסד ליום 31 במרס 2023 הסתכמה ב-522 מיליון ש"ח.

סך המאזן של מסד ליום 31 במרס 2023 הסתכם ב-11,406 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-11,268 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2022, גידול בשיעור של 1.2%. סך כל ההון של מסד ליום 31 במרס 2023 הסתכם ב-1,023 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-972 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2022, גידול בשיעור של 5.2%. הרווח הנקי של מסד הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-46.2 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-24.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 85.5%, המוסבר בעיקר מהשפעת עליית הרבית השקלית והדולרית ומעלייה בהיקפי הפעילות העסקית. חלק הבנק ברווחי מסד הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-23.6 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-12.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 85.8%.

תשואת הרווח הנקי (על בסיס שנתי) עמדה על 18.2%, בהשוואה ל-11.2% בתקופה המקבילה אשתקד. יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון עומד על 16.76%, בהשוואה ל-16.25% בסוף שנת 2022. יחס הון עצמי רובד 1 עומד על 15.63%, בהשוואה ל-15.12% בסוף שנת 2022. במסגרת תהליך ICAAP לנתוני ה-30 ביוני 2022 נקבעו על ידי דירקטוריון מסד יעדי ההון המינימליים כדלקמן: יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת משיעור של 10.5% עד ליום 31 בדצמבר 2023 ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-12.65% עד ליום 31 בדצמבר 2023.

חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן - "כאל") - הבנק מחזיק 28.2% בהון ו-21.0% בזכויות ההצבעה בכאל.

כאל עוסקת בשיווק ובתפעול של הנפקת כרטיסי אשראי וסליקת עסקאות בכרטיסי אשראי של המותגים הבינלאומיים "ויזה" ו"מסטרקארד", משווקת ומפעילה את מערך כרטיסי האשראי של "דיינרס" באופן בלעדי בישראל וכן סולקת כרטיסים ממותג "ישראלכרט".

השקעת הבנק בכאל ליום 31 במרס 2023 הסתכמה ב-730 מיליון ש"ח.

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון עמד על 13.9%, בהשוואה ל-13.5% בסוף שנת 2022.

חלק הבנק ברווחי כאל, לפני השפעת המס, הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-73.2 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-19.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח מוסבר בעיקר מהשפעות חד פעמיות כלהלן:

א. רישום רווח בסך של כ-231 מיליון ש"ח בגין השלמת עסקת מכירת בית כאל בגבעתיים. חלק הבנק ברווח האמור הינו 58 מיליון ש"ח.

ב. במסגרת הסכם הפצה משותפת עם חברת אל-על, הוקנתה לאל-על, בין היתר, אופציה מסוג "פאנטום" אשר תקנה לה זכות כלכלית בכאל כמפורט בדוח הדירקטוריון, פרק חברות מוחזקות עיקריות בדוחות הכספיים לשנת 2022. רישום האופציה כאמור, הקטין את הרווח הנקי של כאל ברבעון הראשון של שנת 2023 ב-40 מיליון ש"ח.

ביום 30 במרס 2023, אישרה האסיפה הכללית של כאל חלוקת דיבידנד בסך של 74 מיליון ש"ח. חלק הבנק בדיבידנד הסתכם בכ-21 מיליון ש"ח. הדיבידנד שולם ביום 31 במרס 2023.

בהתאם לדיווחי כאל ובהתאם לחוק הגברת התחרות וצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017, ביום 30 בינואר 2023, פורסמו תקנות הבנקאות (רישוי) (בנק בעל היקף פעילות רחב), התשפ"ג-2023 (להלן - "התקנות").

בהתאם לתקנות, תחול על בנק דיסקונט בע"מ החובה למכור את אמצעי השליטה שהוא מחזיק בכאל, וזאת עד תום שלוש שנים מיום פרסום התקנות או עד תום ארבע שנים בנסיבות מסוימות, ככל שיוחלט על מתווה של הנפקה לציבור. כמו כן, לעניין המכירה יחולו ההוראות שנקבעו בחוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017.

ראה באור 9 לתמצית הדוחות הכספיים באשר לבקשות לאישור תובענות ייצוגיות נגד כאל ולשומות שהוציא מנהל מס ערך מוסף לכאל.

סקירת הסיכונים

פרק זה נכתב בפירוט רב בדוחות הכספיים לשנת 2022. על כן, יש לקרוא את הפרק יחד עם פרק סקירת הסיכונים שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2022. מידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא בדוח על הסיכונים ובגילויים פיקוחיים נוספים באתר האינטרנט של הבנק.

כללי

- א. פעילותה של הקבוצה מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהעיקריים בהם הינם: סיכוני האשראי, לרבות ריכוזיות (ענפי משק ולווים), סיכוני שוק, כאשר העיקרי בהם הינו סיכון הרבית, סיכוני נזילות, סיכונים תפעוליים לרבות סיכון סייבר ואבטחת מידע וסיכון טכנולוגיות המידע, סיכוני ציות והלבנת הון, סיכון אסטרטגיה, סיכון משפטי, סיכון מוניטין, סיכון חקיקה ורגולציה וסיכון מודל. כל הסיכונים העיקריים מנוהלים על ידי חברי הנהלה או בעלי תפקידים בכירים. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל. במסגרת תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) הקבוצה מבצעת תהליך מעמיק של זיהוי מוקדי סיכון נוספים ואתגור מוקדי הסיכון המזוהים במסגרת הנדבך הראשון. במידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכוני נדבך 1 והקצאת הון נוספת בגין יתר הסיכונים ותתי הסיכונים.
- ב. מדיניות ניהול הסיכונים של הקבוצה מוכוונת להשגת היעדים האסטרטגיים שנקבעו, תוך טיפוח התמחויות בקבוצה, ניצול היתרונות למגוון וגודל, וכן תוך שמירה על רמות הסיכון שאושרו ועל קיומם של מנגנוני ניהול, בקרה, ביקורת ודיווח נאותים.
- ג. ניהול הסיכונים מתבצע ברמת הקבוצה, כאשר תפיסת הסיכון הכוללת של הקבוצה עולה בקנה אחד עם המסגרת הרגולטורית, שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים ועל פי העקרונות המנחים (ה-Sound Practices) של וועדת באזל, המושתתת על העיקרון, כי לכל פעילות בנקאית הטומנת בחובה סיכון יוגדרו ויאופיינו: מדיניות ותיאבון סיכון, מגבלות לתחיימת והגדרת היקף החשיפה, מעגלי בקרה וביקורת, מערכי דיווח ומנגנון לכימות הרווח, מדידתו ודיווח עליו, על פי אמות מידה מקובלות.
- ד. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים בקבוצה באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת, ומיושמים באמצעות שלושה קווי הגנה: קו ההגנה הראשון שמקיימים האחראים על יצירת הסיכון וניהולו, קו ההגנה השני שמקיימות יחידות הבקרה הבלתי תלויות בחטיבות לניהול סיכונים והחשבונאי הראשי והמערך המשפטי, וקו ההגנה השלישי שמקיימים מערכי הביקורת הפנימית והחיצונית.
- ה. מנהל הסיכונים הראשי הינו חבר הנהלה ונושא באחריות לפונקציית ניהול הסיכונים ולמסגרת ניהול הסיכונים המקיפה לרוחב הארגון כולו. האחראים על ניהול הסיכונים הינם:
 - ו. ר"ח אלי כהן, מכהן כראש החטיבה לניהול סיכונים ומנהל הסיכונים הראשי (CRO), כמנהל הסיכונים התפעוליים, כממונה על האכיפה הפנימית בניירות ערך וכמנהל ההמשכיות העסקית.
 - ז. סיכוני האשראי מנוהלים על ידי ר"ח בנצי אדירי, ראש החטיבה העסקית.
 - ח. הסיכונים הפיננסיים מנוהלים על ידי גב' אלה גולן, ראש חטיבת משאבים וניהול פיננסי. כמו כן, תחת אחריותה מרוכזים גם סיכוני הרגולציה והחקיקה.
 - ט. סיכון האסטרטגיה מנוהל על ידי גב' שירלי שהם קליין, ראש מערך דיגיטל, חדשנות, אסטרטגיה ופיתוח עסקי.
 - י. סיכוני הציות מנוהלים על ידי גב' זיוה ברק, אשר במסגרת תפקידה כקצינת הציות הראשית, מנהלת את סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור וסיכונים חוצי גבולות, מנהלת את יחידת האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך וממונה על האכיפה הפנימית בדיני התחרות הכלכלית. כמו כן, היא מכהנת כ-Responsible officer הממונה על יישום הוראות ה-FATCA, ה-CRS והסכם ה-QI ותחת אחריותה נמצא גם תחום ההגנה על הפרטיות.
 - יא. סיכוני ה-ID מנוהלים על ידי מר אופיר קדוש, מנכ"ל מתף - מחשוב ותפעול פיננסי בע"מ.
 - יב. סיכוני הסייבר מנוהלים על ידי גב' איריס חן, מנהלת הגנת הסייבר ואבטחת מידע.
 - יג. הסיכונים המשפטיים מנוהלים על ידי עו"ד חביבה דהן, מנהלת מערך הייעוץ המשפטי.
 - יד. סיכון המוניטין מנוהל על ידי ר"ח נחמן ניצן, ראש חטיבת החשבונאי הראשי.
 - טו. סיכונים נוספים מנוהלים ומפוקחים אף הם כחלק מהניהול העסקי הכולל, על ידי חברי הנהלה וראשי המערכים בתחומים הנתונים לאחריותם.
 - טז. ניהול הסיכונים בקבוצת הבנק, מתבצע בכל חברה בת שלה פעילות עסקית, בנפרד, על פי מדיניות שנקבעה בדיקטוריון החברה הבת, המתבססת על מדיניות הקבוצה ועל בסיס מתודולוגיית ניהול סיכון קבוצתית, תוך שימת לב לאופי המיוחד של הפעילות בחברה הבת.
 - טז. בחברה הבת הבנקאית מכהן מנהל סיכונים ראשי, שכפוף למנכ"ל החברה הבת ומונחה מקצועית על ידי מנהל הסיכונים הראשי של הבנק.
 - טז. מידי רבעון נכתב מסמך סיכונים על ידי החטיבה לניהול סיכונים, שהינה בלתי תלויה ביחידות נוטלות הסיכון. המסמך מוצג בפני הנהלת הבנק, הוועדה לניהול סיכונים ודירקטוריון הבנק.

י. במסגרת מסמך הסיכונים מוצגים כלל הסיכונים, שאליהם חשופה קבוצת הבנק במסגרת פעולותיה, תוך פירוט הממצאים ברמת הסיכון הספציפי, עמידה ביעדי העל, מפת הסיכונים וכן תוצאות תרחישי הקיצון שבוצעו.

במסמך הסיכונים מוצגת סקירת מנהל הסיכונים הראשי על מצב ניהול הסיכונים בקבוצה ועל אפקטיביות ואיכות ניהול הסיכונים. כמו כן, נסקרות בו עמידה בתיאבון הסיכון ביחס לסיכונים השונים והערכות הסיכון וכן טיפול החטיבה בתהליכים מרכזיים בסוגי הסיכונים השונים ופעולות מיוחדות, שנקטו על ידי הבנק ברבעון הרלוונטי.

יא. לבנק ולקבוצה מגוון תרחישי קיצון לסיכונים הייחודיים, כפי שמוטמעים במסמכי המדיניות השונים.

הבנק מיישם מתווה תרחישי קיצון, לבחינת הנאותות ההונית ובוחן את יחסי ההון לפי תכנון ההון התלת שנתי. התרחישים משלבים התממשות של מספר מוקדי סיכון בו זמנית. התרחישים שמפעיל הבנק, מתבססים על ניתוחי רגישות, תרחישים היסטוריים, תרחישים היפותטיים ותרחישים מאקרו כלכליים. תרחישי הקיצון עודכנו במהלך שנת 2022 ובמסגרת זו שולבו השפעות העלייה בסביבת האינפלציה ומדיניות מוניטרית מצמצמת, אשר השלכותיהן מתבטאות בצמיחה שלילית ובשיעור אבטלה עולה, תוך זיהוי ומיפוי מוקדי הסיכון הרלוונטיים.

תרחישי הקיצון, מהווים כלי משלים למיפוי ולניהול הסיכונים הגלומים בכלל הפעילויות של הבנק ובמוקדי הסיכון הנגזרים מהם. התרחישים ותוצאותיהם מהווים כלי לאיתור נקודות החולשה וקבלת החלטות. לבנק תכניות הנהלה להתמודדות עם תרחישי הקיצון, באמצעות נקיטת אמצעים שונים. בנוסף, בהתאם לדרישת בנק ישראל, הבנק מחשב מבחן קיצון על בסיס פרמטרים אחידים למערכת הבנקאית. תרחישי הקיצון האחידים, מהווים עבור בנק ישראל, כלי לקבלת תמונה הוליסטית ועדכנית על המשק הישראלי ועל יכולת המערכת הבנקאית להסיף ולהעמיד אשראי לציבור תוך שמירה על יציבותה. בחודש מרס 2023, הוגשו לבנק ישראל תוצאות התרחיש האחיד לנתוני ספטמבר 2022. התרחיש נבנה בהתאם לשתי דרגות חומרה - בסיסית (המייצגת את הנתיב הצפוי של הכלכלה) וקיצון. יחסי ההון של הבנק שהתקבלו בכל התרחישים הינם מעל המגבלות הרלוונטיות.

לתיאור תיאבון הסיכון והעקרונות לניהול הסיכונים ראה התייחסות במסגרת תיאור הסיכונים העיקריים שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2022.

סיכון אשראי

סיכון האשראי הינו הסיכון שלווה או צד נגדי, של הבנק, לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי הבנק על פי הסכם האשראי. במסגרת יישום הוראות באזל מיישמת הקבוצה את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכויי אשראי. במסגרת נדבך 2 מאותגרת הקצאת ההון של הנדבך הראשון ובמידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכויי האשראי. בחודש אפריל 2023, המשיך בנק ישראל בהעלאת הרבית במשק והיא עומדת על שיעור של 4.5%. על פי התחזית המאקרו כלכלית העדכנית של חטיבת המחקר של בנק ישראל, הרבית המוניטרית צפויה לעמוד על שיעור של 4.75% בממוצע, ברבעון הראשון של שנת 2024. בהודעת הרבית האחרונה, צוין כי המשך העלאות הרבית ייקבע בהתאם לנתוני התפתחות האינפלציה, על מנת להמשיך ולתמוך בהשגת יעדי המדיניות. עליית הרבית מגדילה את הוצאות המימון של משקי הבית והחברות העסקיות, אשר לצד העלייה באינפלציה, המייקרת את ההוצאות השוטפות, עלולה להכביד על מצבם הפיננסי של לווים, בהם לקוחות הבנק. הבנק בוחן את השפעות עליית האינפלציה ועליית הרבית החדה בשנים 2022 ו-2023 על מגזרי הפעילות השונים, ובפרט ההשפעה על כושר החזר של לקוחות הבנק. נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים, לא נרשמה השפעה לרעה על הבנק. הבנק ממשיך לעקוב אחר ההשפעות כאמור.

איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור

31 במרס 2022				31 במרס 2023				
סך הכל	פרטי	דיור	מסחרי	סך הכל	פרטי	דיור	מסחרי	
								במיליוני ש"ח
								סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי⁽¹⁾
105,321	22,123	32,782	50,416	117,175	22,573	35,040	59,562	סיכון אשראי מאזני
39,271	12,861	3,892	22,518	40,282	13,503	2,161	24,618	סיכון אשראי חוץ מאזני
144,592	34,984	36,674	72,934	157,457	36,076	37,201	84,180	סך סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי
								סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי:
2,462	621	342	1,499	2,220	627	269	1,324	לא בעייתי
1,503	245	192	1,066	1,412	252	207	953	סך הכל בעייתי: ⁽²⁾
								מזה:
881	138	46	697	867	162	59	646	- בעייתי צובר רבית
622	107	146	369	545	90	148	307	- בעייתי לא צובר רבית
3,965	866	534	2,565	3,632	879	476	2,277	סך הכל סיכון אשראי מאזני
593	101	12	480	745	78	6	661	סיכון אשראי חוץ מאזני
4,558	967	546	3,045	4,377	957	482	2,938	סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי
16	13	-	3	22	14	-	8	מזה: חובות צוברים, בפיגור של 90 ימים או יותר
149,150	35,951	37,220	75,979	161,834	37,033	37,683	87,118	סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור
								נכסים שאינם מבצעים
622	107	146	369	545	90	148	307	חובות שאינם צוברים הכנסות רבית

31 בדצמבר 2022			
סך הכל	פרטי	דיור	מסחרי
במיליוני ש"ח			
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי: (1)			
114,441	22,651	34,967	56,823
40,609	13,397	2,233	24,979
155,050	36,048	37,200	81,802
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי:			
2,270	640	288	1,342
1,350	246	220	884
806	150	75	581
544	96	145	303
3,620	886	508	2,226
801	78	1	722
4,421	964	509	2,948
21	13	-	8
159,471	37,012	37,709	84,750
נכסים שאינם מבצעים			
544	96	145	303

(1) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(2) סיכון אשראי לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

תנועה בחובות שאינם צוברים הכנסות רבית

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022			לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2022			לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2023			
סך הכל	פרטי	מסחרי	סך הכל	פרטי	מסחרי	סך הכל	פרטי	מסחרי	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
441	103	338	441	103	338	544	241	303	יתרת חובות שאינם צוברים הכנסות רבית לתחילת השנה התאמה ליתרת הפתיחה בשל השפעת יישום לראשונה ⁽¹⁾
152	146	6	152	146	6				יתרת חובות שאינם צוברים רבית לתחילת השנה לאחר יישום לראשונה
593	249	344	593	249	344				חובות שסווגו כחובות שאינם צוברים הכנסות רבית במהלך התקופה
303	117	186	96	26	70	148	58	90	חובות שחזרו לסיווג צובר רבית
(67)	(55)	(12)	(8)	(5)	(3)	(16)	(11)	(5)	חובות שאינם צוברים הכנסות רבית שנמחקו
(102)	(25)	(77)	(32)	(9)	(23)	(12)	(7)	(5)	חובות שאינם צוברים הכנסות רבית שנפרעו
(183)	(45)	(138)	(27)	(8)	(19)	(119)	(43)	(76)	יתרת חובות שאינם צוברים הכנסות רבית לסוף התקופה
544	241	303	622	253	369	545	238	307	מזה: תנועה בחובות בעייתיים בארגון מחדש
136	69	67	132	69	67	142	76	66	יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת השנה התאמה ליתרת הפתיחה בשל השפעת יישום לראשונה ⁽¹⁾
19	19	-	19	19	-				יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת השנה לאחר יישום לראשונה
155	88	67	155	88	67				ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה
102	53	49	23	14	9	30	16	14	חובות שחזרו לסיווג צובר רבית בשל ארגון מחדש עוקב
(21)	(12)	(9)	(8)	(4)	(4)	(2)	(2)	-	חובות בארגון מחדש שנמחקו
(27)	(15)	(12)	(7)	(5)	(2)	(7)	(5)	(2)	חובות בארגון מחדש שנפרעו
(67)	(38)	(29)	(13)	(7)	(6)	(12)	(9)	(3)	יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לסוף התקופה
142	76	66	150	86	64	151	76	75	שינויים בהפרשות להפסדי אשראי בגין חובות שאינם צוברים הכנסות רבית
162	33	129	162	33	129	113	34	79	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילה השנה התאמה ליתרת הפתיחה בשל השפעת יישום לראשונה ⁽¹⁾
(8)	-	(8)	(8)	-	(8)				יתרה הפרשה לאחר יישום לראשונה
154	33	121	154	33	121				גידול בהפרשות
81	21	60	30	9	21	32	9	23	גביות ומחיקות
(122)	(20)	(102)	(27)	(5)	(22)	(26)	(9)	(17)	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה
113	34	79	157	37	120	119	34	85	

(1) השפעת היישום לראשונה של הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים.

מדדי ניתוח איכות האשראי לציבור, ההוצאות וההפרשה להפסדי אשראי

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס					
	2022	2022	2023	2023	2023	
סך הכל	סך הכל	סך הכל	פרטי	דיור	מסחרי	
0.46%	0.58%	0.46%	0.38%	0.42%	0.50%	ניתוח איכות האשראי לציבור
0.48%	0.59%	0.47%	0.44%	0.42%	0.52%	שיעור אשראי שאינו צובר מיתרת האשראי לציבור
1.15%	1.40%	1.17%	1.07%	0.58%	1.56%	שיעור אשראי שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
3.09%	3.69%	3.03%	3.75%	1.34%	3.74%	שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור
						שיעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור
0.11%	-	0.25%	0.20%	-	0.41%	ניתוח ההוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופת הדיווח
0.03%	(0.02%)	(0.04%)	0.04%	-	(0.09%)	שיעור הוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור*
						שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור*
1.02%	1.01%	1.06%	1.43%	0.41%	1.29%	ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי בגין האשראי לציבור
219.7%	174.9%	232.5%	372.2%	98.0%	256.4%	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור
						שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר
211.5%	170.5%	223.5%	322.1%	98.0%	249.8%	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר
41.2	(68.0)	(26.4)	41.9	-	(14.1)	יחס ההפרשה להפסדי אשראי למחיקות החשבונאיות נטו*

* מחושב על בסיס שנתי.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק
(במיליוני ש"ח)

31 במרס 2023						
הפסדי אשראי ⁽²⁾						
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי לא צובר	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽³⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
179	-	6	132	407	10,863	11,478
199	(7)	25	35	170	17,213	17,556
78	(3)	12	44	61	7,234	7,572
208	(3)	20	85	298	9,051	9,756
29	-	(5)	2	6	23,989	24,112
195	(4)	3	59	178	15,271	16,045
888	(14)	61	357	1,120	83,621	86,519
151	-	-	148	207	37,201	37,683
353	2	11	91	259	36,076	37,033
1,392	(12)	72	596	1,586	156,898	161,235
2	-	-	-	-	13,749	13,749
1,394	(12)	72	596	1,586	170,647	174,984
פעילות לווים בחו"ל						
4	-	-	-	-	559	599
-	-	-	-	-	9,664	9,664
4	-	-	-	-	10,223	10,263
1,398	(12)	72	596	1,586	180,870	185,247

הערות:

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו, סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך של 123,436 מיליון ש"ח, 19,342 מיליון ש"ח, 45 מיליון ש"ח, 928 מיליון ש"ח ו-41,496 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (יתרת ההפרשה בגין מכשירים אלה, מוצגת במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (3) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (4) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (5) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 138 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 10 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדיר שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)
(במיליוני ש"ח)

31 במרס 2022						
הפסדי אשראי ⁽²⁾			מזה:	מזה:	מזה:	סיכון
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	סיכון אשראי לא צובר	סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾	דירוג ביצוע אשראי ⁽³⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
167	8	(9)	100	304	10,230	10,706
119	1	3	59	128	13,845	14,229
59	-	2	108	112	6,904	7,228
165	(5)	7	88	243	8,278	8,821
12	(2)	(2)	5	5	18,434	18,547
223	(2)	(14)	112	453	13,883	14,963
745	-	(13)	472	1,245	71,574	74,494
127	(1)	1	146	192	36,674	37,220
343	(3)	10	109	258	34,984	35,951
1,215	(4)	(2)	727	1,695	143,232	147,665
2	-	-	-	-	13,880	13,880
1,217	(4)	(2)	727	1,695	157,112	161,545
פעילות לווים בחו"ל						
7	-	2	2	2	1,360	1,485
-	-	-	-	-	5,023	5,023
7	-	2	2	2	6,383	6,508
1,224	(4)	-	729	1,697	163,495	168,053

הערות:

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו, סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 111,228 מיליון ש"ח, 13,959 מיליון ש"ח, 322 מיליון ש"ח, 2,332 מיליון ש"ח ו-40,212 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (יתרת ההפרשה בגין מכשירים אלה, מוצגת במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (3) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (4) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (5) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 102 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 61 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדירור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)
(במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2022						
הפסדי אשראי ⁽²⁾						
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי בעייתי לא צובר*	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽³⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
171	32	28	82	339	10,762	11,267
174	(2)	49	77	137	16,462	17,020
63	-	7	42	62	7,597	7,841
183	(5)	22	87	241	9,413	9,842
34	(9)	13	2	8	22,303	22,442
188	7	(37)	70	235	14,716	15,776
813	23	82	360	1,022	81,253	84,188
151	(1)	25	145	220	37,200	37,709
344	3	17	98	255	36,048	37,012
1,308	25	124	603	1,497	154,501	158,909
2	-	-	-	-	12,782	12,782
1,310	25	124	603	1,497	167,283	171,691
פעילות לווים בחו"ל						
4	4	(1)	-	-	549	562
-	-	-	-	-	6,640	6,640
4	4	(1)	-	-	7,189	7,202
1,314	29	123	603	1,497	174,472	178,893

הערות:

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו, סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 120,834 מיליון ש"ח, 15,565 מיליון ש"ח, 12 מיליון ש"ח, 747 מיליון ש"ח ו-41,735 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (יתרת ההפרשה בגין מכשירים אלה, מוצגת במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (3) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (4) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (5) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 135 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 10 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדירור שהועמדו לקבוצות רכישה מסימות הנמצאות בהליכי בנייה.

ניהול סיכוני אשראי צד נגדי

חשיפת האשראי הנוכחית לצדדים נגדיים שהינם מוסדות פיננסיים זרים

מרבית חשיפת האשראי של קבוצת הבנק כלפי מוסדות פיננסיים זרים הינה כלפי בנקים, כאשר מרבית החשיפה הינה כלפי המערכת הבנקאית במערב אירופה ובצפון אמריקה.

חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾

31 בדצמבר 2022			31 במרס 2023			דירוג אשראי חיצוני ⁽⁵⁾
סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
323	2	321	218	2	216	AA- עד AAA
2,518	35	2,483	2,567	36	2,531	A- עד A+
130	2	128	58	-	58	BBB- עד BBB+
1	1	-	1	1	-	BB- עד B-
13	-	13	31	-	31	ללא דירוג
2,985	40	2,945	2,875	39	2,836	סך הכל חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים
-	-	-	-	-	-	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾

מזה: חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים בארה"ב

31 במרס 2023			דירוג אשראי חיצוני ⁽⁵⁾
סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	
במיליוני ש"ח			
52	-	52	AA- עד AAA
883	2	881	A- עד A+
31	-	31	ללא דירוג
966	2	964	סך הכל חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים בארה"ב

סך החשיפה למוסדות פיננסיים בארה"ב כולל פקדונות בסך של 848 מיליון ש"ח, אגרות חוב בסך של 105 מיליון ש"ח ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים בסך של 11 מיליון ש"ח. כ-90% מהחשיפה הינו למוסדות הפיננסיים הגדולים בארה"ב.

הערות:

- (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים הללו.
- (2) פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
- (3) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי, לרבות ערבויות להבטחת חבות של צד ג'.
- (4) סיכון אשראי לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (5) לצורך דירוג המוסדות הפיננסיים, הבנק עשה שימוש בדירוגים שנקבעו לצורך יישום הגישה הסטנדרטית של באזל. הבנק משתמש בדרוג של סוכנות S&P לדרוג המוסדות הפיננסיים הזרים אליהם קיימת חשיפת אשראי. אולם כאשר אין דרוג מסוכנות S&P משתמש הבנק בדרוג מסוכנויות אחרות.

הערות כלליות:

- חשיפות האשראי ויתרות החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי ההפרשה בגין הפסדי אשראי.
- למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים וברוקרים/דילרים (מקומיים וזרים) ראה באור 10 לתמצית הדוחות הכספיים. סיכון האשראי החוץ מאזני בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים שבוצעו עם מוסדות פיננסיים זרים, כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, הסתכם ליום 31 במרס 2023 ב-406 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2022 - 244 מיליון ש"ח).

מרבית החשיפה של הבנק הינה למוסדות פיננסיים זרים בעלי איתנות פיננסית גבוהה, אשר מרביתם בקבוצת דירוג השקעה A- ומעלה. במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2023, לא חל שינוי מהותי בחשיפות האשראי של הבנק למוסדות פיננסיים זרים, על אף קשיי הנזילות במספר בנקים בארה"ב ובאירופה. כמו כן, לא בוצעה הורדת דירוג האשראי של מוסדות פיננסיים אלו, אשר מולם יש לבנק חשיפות עיקריות.

התיאבון לסיכון המידתי שהוגדר על ידי דירקטוריון הבנק מקבל ביטוי בהתפלגות חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים אשר מרביתה הינה מול מוסדות המדורגים בדירוגים גבוהים.

עיקר חשיפת האשראי הנוכחית של הקבוצה (97%) מיוחסת למוסדות פיננסיים זרים מובילים במדינות OECD, המדורגים בקבוצות הדירוג AAA עד A- כאשר 8% מסך החשיפה מדורג בטווח שבין AAA עד AA-.

סיכון האשראי המאזני של הקבוצה למוסדות פיננסיים זרים כולל השקעה של כ-355 מיליון ש"ח באגרות חוב במט"ח. תיק אגרות החוב, הכלול בחשיפה למוסדות פיננסיים זרים, מפוזר וכולו בדירוג השקעה (Investment Grade) מזה כ-85% מדורגות בדירוג A- ומעלה. משך החיים הממוצע של התיק עומד על כשנתיים.

בנוסף, כולל סיכון האשראי המאזני פקדונות שהופקדו בבנקים זרים בהיקף של כ-2.4 מיליארד ש"ח, בעיקר לתקופה קצרה של יום עד שבוע.

ליום 31 במרס 2023, אין מדינה בה קיימת לקבוצת הבנק חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים העולה על 15% מבסיס ההון של הבנק, שהסתכם ב-2,192 מיליון ש"ח (כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 202 בדבר רכיבי ההון).

חשיפה למדינות זרות

החשיפה המאזנית למדינות זרות כוללת פקדונות, אגרות חוב, אשראי לציבור ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים. החשיפה החוץ מאזנית כוללת ערבויות, סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ומסגרות לא מנוצלות.

חשיפות עיקריות למדינות זרות* (1) (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2022			31 במרס 2023			
חשיפה			חשיפה			
סך הכל	חוץ מאזנית (2)(3)	מאזנית (2)	סך הכל	חוץ מאזנית (2)(3)	מאזנית (2)	
4,694	40	4,654	7,841	36	7,805	ארצות הברית
4,369	443	3,926	4,424	604	3,820	מדינות אחרות
9,063	483	8,580	12,265	640	11,625	סך כל החשיפות למדינות זרות
33	2	31	54	2	52	מזה: סך החשיפות למדינות ה-PiGS (פורטוגל, איטליה, יוון וספרד)
187	41	146	183	42	141	מזה: סך החשיפות למדינות LDC
17	1	16 ⁽⁴⁾	18	1	17 ⁽⁴⁾	מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות

* כולל מדינות שהחשיפה אליהן עולה על 1% מסך הנכסים של הבנק על בסיס מאוחד או על 20% מההון לפי הנמוך.

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) מרבית החשיפה מבוססת באופן מלא.

שיעור החזר מהכנסה

פרמטר מרכזי נוסף המשמש את הבנק לבחינת הסיכון בתיק האשראי לדיור, הינו שיעור החזר מהכנסת הלווה. יחס זה מאפשר לבנק להעריך את יכולתו של לווה לעמוד בהחזרי הלוואה השוטפים כסדרם מתוך הכנסתו הקבועה, כפי שהיתה במועד מתן הלוואה. תיק הלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 31 במרס 2023 כולל כ-89% אשראי שניתן עם שיעור החזר מהכנסה של עד 35%, בהשוואה לכ-90% ביום 31 במרס 2022. כ-99% מהאשראי ניתן ללווים עם שיעור החזר מהכנסה של עד 50%, בדומה לנתון ליום 31 במרס 2022. ביצועי הלוואות לדיור ממקורות הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 כוללים כ-83% אשראי שניתן עם שיעור החזר מהכנסה של עד 35%, בהשוואה לכ-90% בתקופה המקבילה אשתקד. כל האשראי ניתן ללווים עם שיעור החזר מהכנסה של עד 50%, בדומה לנתון בתקופה המקבילה אשתקד. בחישוב היחס לא נכללו הלוואות בולט ובלון.

הלוואות ברבית משתנה

תיק הלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 31 במרס 2023 כולל שיעור של 60% אשראי שניתן ברבית משתנה ומסתכם לסך של 21,337 מיליון ש"ח. ביצועי הלוואות לדיור ממקורות הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 כוללים סך של 470 מיליון ש"ח ברבית משתנה עד חמש שנים, המהווים כ-50% מסך הביצועים וסך של 79 מיליון ש"ח ברבית משתנה כל חמש שנים ומעלה, המהווים כ-8% מסך הביצועים.

הלוואות ארוכות טווח

תיק הלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 31 במרס 2023 כולל כ-74% אשראי אשר תקופת פירעונו למועד הדיווח היא עד 25 שנה ומסתכם לסך של 26,312 מיליון ש"ח.

ביצועי הלוואות לדיור ממקורות הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 כוללים כ-46% אשראי אשר תקופת פירעונו למועד הדיווח היא עד 25 שנה ומסתכמים לסך של 431 מיליון ש"ח.

להלן נתונים על התפתחות תיק הלוואות לדיור לפי מגזרי הצמדה (ללא אשראי מכספי אוצר ולאחר ניכוי הפרשה להפסדי אשראי):

בביטחון		למטרת מגורים											
סך הכל	דירת מגורים	סך הכל	מגזר צמוד מט"ח		מגזר צמוד מדד				מגזר לא צמוד				
			רבית משתנה		רבית קבועה		רבית משתנה		רבית קבועה				
			יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
35,508	919	34,589	-	6	16.0	5,540	11.0	3,797	43.7	15,107	29.3	10,139	31.3.23
35,464	906	34,558	-	6	15.8	5,466	10.8	3,726	44.1	15,226	29.3	10,134	31.12.22

להלן נתונים על התפתחות המשכנתאות (ללא אשראי מכספי אוצר):

שנת 2019	שנת 2020	שנת 2021	שנת 2022	שלושה חודשים 2022	שלושה חודשים 2023
4,374	5,915	8,005	7,124	2,211	945
5.4%	35.2%	35.3%	(11.0%)	32.5%	(57.3%)
0.01%	0.14%	(0.02%)	0.08%	0.01%	(0.01%)
0.49%	0.59%	0.50%	0.43%	0.38%	0.43%

ביצועי הלוואות לדיור (במיליוני ש"ח)
 שיעור השינוי בביצועי הלוואות לדיור ביחס לתקופה מקבילה
 שיעור הוצאה (ההכנסה) להפסדי אשראי ביחס למשכנתאות באחריות הבנק
 שיעור הפרשה המצטברת להפסדי אשראי ביחס למשכנתאות באחריות הבנק

להלן התפלגות סיכון האשראי הבעייתי מסך החובות לאנשים פרטיים בישראל:

שינוי לעומת		יתרה ליום		
31 בדצמבר	31 במרס	31 בדצמבר	31 במרס	
2022	2022	2022	2023	
ב-%		במיליוני ש"ח		
(7.1)	(16.5)	98	109	סיכון אשראי בעייתי לא צובר הכנסות רבית
7.0	12.8	157	149	סיכון אשראי בעייתי צובר הכנסות רבית
0.1	3.0	36,733	35,674	סיכון אשראי לא בעייתי
0.1	3.0	36,988	35,932	סך כל סיכון האשראי
7.7	7.7	13	13	מזה: חובות צוברים בפיגור של 90 ימים או יותר
9.2	6.4	76	78	יתרת ארגוני החוב שבהסדר מתוך האשראי הבעייתי
		0.07%	0.17%	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור*
			0.19%	

* על בסיס שנתי.

להלן התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים בישראל לפי התפלגות ההכנסה הקבועה בחשבון

		31 במרס 2023		
סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סך נכסים פיננסיים** גבוה מ-50 אלפי ש"ח	סך נכסים פיננסיים** נמוך מ-50 אלפי ש"ח	הכנסה קבועה בחשבון*
				באלפי ש"ח
197	239	29	210	ללא הכנסה קבועה
2,022	3,556	404	3,152	עד 10
3,497	6,275	1,393	4,882	מ-10 עד 20
7,846	13,381	5,823	7,558	מעל 20
13,562	23,451	7,649	15,802	סך הכל

		31 במרס 2022		
סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סך נכסים פיננסיים** גבוה מ-50 אלפי ש"ח	סך נכסים פיננסיים** נמוך מ-50 אלפי ש"ח	הכנסה קבועה בחשבון*
				באלפי ש"ח
200	341	37	304	ללא הכנסה קבועה
2,141	3,919	497	3,422	עד 10
3,500	6,364	1,506	4,858	מ-10 עד 20
7,100	12,367	5,807	6,560	מעל 20
12,941	22,991	7,847	15,144	סך הכל

		31 בדצמבר 2022		
סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סך נכסים פיננסיים** גבוה מ-50 אלפי ש"ח	סך נכסים פיננסיים** נמוך מ-50 אלפי ש"ח	הכנסה קבועה בחשבון*
				באלפי ש"ח
242	423	89	334	ללא הכנסה קבועה
2,097	3,706	424	3,282	עד 10
3,503	6,374	1,411	4,963	מ-10 עד 20
7,613	13,030	5,640	7,390	מעל 20
13,455	23,533	7,564	15,969	סך הכל

* הכנסה קבועה לחשבון, כהגדרתה בהוראת הדיווח לפיקוח 836 (הכוללת משכורת בפועל בחישוב ממוצע של 12 חודשים אחרונים, סך קצבאות, הפקדות מזומן והפקדות שיקים).
 ** תיק הנכסים הפיננסיים המקושר לחשבון, כגון: פקדונות כספיים (לרבות יתרות עו"ש), תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים.

התפלגות לפי התקופה הממוצעת שנותרה לפירעון (לפי המועד הסופי לפירעון ההלוואה)

סיכון אשראי מאזני			תקופה לפירעון
31 בדצמבר 2022	31 במרס 2022	31 במרס 2023	
			עד שנה
6,304	5,939	6,248	משנה ועד שלוש שנים
3,204	3,235	3,171	משלוש שנים ועד חמש שנים
4,935	4,807	4,845	מחמש שנים ועד שבע שנים
2,817	2,937	2,757	מעל שבע שנים
6,273	6,073	6,430	סך הכל
23,533	22,991	23,451	

התפלגות לפי גודל האשראי של הלוואה*

31 בדצמבר 2022			31 במרס 2022			31 במרס 2023			תחום אשראי ללוואה
סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	
									באלפי ש"ח
									עד 10
665	454	211	658	449	209	666	450	216	מ-10 עד 20
1,305	876	429	1,271	853	418	1,315	878	437	מ-20 עד 40
3,217	2,060	1,157	3,170	2,002	1,168	3,235	2,069	1,166	מ-40 עד 80
6,416	3,505	2,911	6,269	3,370	2,899	6,476	3,553	2,923	מ-80 עד 150
9,149	3,402	5,747	9,021	3,262	5,759	9,106	3,449	5,657	מ-150 עד 300
9,455	2,261	7,194	9,184	2,192	6,992	9,418	2,265	7,153	מעל 300
6,781	897	5,884	6,359	813	5,546	6,797	898	5,899	סך הכל
36,988	13,455	23,533	35,932	12,941	22,991	37,013	13,562	23,451	

* הגדרת לווה - בהתאם להגדרות הוראת ניהול בנקאי תקין 313.

התפלגות לפי סוג ומידת החשיפה לגידול משמעותי בתשלומים

31 בדצמבר 2022			31 במרס 2022			31 במרס 2023			סוג האשראי
סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	
									עו"ש
									כרטיסי אשראי
1,639		1,519			1,494				אשראי ברבית משתנה
4,108		3,883			4,318				אשראי ברבית קבועה
17,082		16,957			16,910				סך הכל
704		632			729				
23,533		22,991			23,451				

בטחונות

31 בדצמבר 2022			31 במרס 2022			31 במרס 2023			סך אשראי המגובה בבטחונות*
סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	
									מזה:
									בטחונות לא נזילים
5,060	432	4,628	5,027	407	4,620	5,075	441	4,634	בטחונות נזילים
4,616	402	4,214	4,576	380	4,196	4,644	413	4,231	
444	30	414	451	27	424	431	28	403	

תיאור הפעילות

א. חיתום האשראי ללקוחות פרטיים

חיתום האשראי הצרכני מבוצע בהתחשב בפרמטרים אישיים של הלקוח ומשקף נכונות מידתית לנטילת סיכוני אשראי. תפיסה זו משתקפת היטב במגבלות כמותיות ואיכותיות, וכן באמצעות מגוון רחב של תהליכי עבודה מובנים ותהליכי בקרה הדוקים בקווי הבקרה השונים. הבנקים בקבוצה מציעים אשראי ללקוחותיהם על בסיס הבנת צרכי הלקוח, זיהוי וניטור מאפייני הסיכון שלו. בתהליך החיתום נבחנים מספר קריטריונים אשר מהווים כלי תומך החלטה, בין היתר, אינפורמציה כללית על הלקוח (זהותו, חוסנו הפיננסי, התנהלותו בחשבון וכל מידע נוסף אשר בידו לסייע בתהליך החיתום), מטרת האשראי, פעילות הלקוח בבנק בהקשר לתמחור העסקה, כושר החזר, תמהיל האשראי הכולל בחשבון והתאמתו לצורכי הלקוח. תהליך זה מושגת על ערכי הוגנות וסקיפות כלפי הלקוח.

ב. אופן פיקוח ומעקב על מאפייני הסיכון

הבנקים בקבוצה בעלי התמחות ומיומנות גבוהה בתחום האשראי הקמעונאי מתוקף ניסיונם רב השנים באשראי למשקי הבית. הקבוצה מכשירה את עובדיה ברמת מיומנות מקצועית גבוהה בתחום האשראי ובעלת מערכות ממוחשבות תומכות החלטה, בקרה ומעקב לאיתור מוקדם של לווים בפיגור או בעלי מאפיינים של תסמינים שליליים. הקבוצה מגדרת את עצמה בנטילת סיכוני אשראי, בין היתר, באמצעות פיזור הסיכון בין הלקוחות. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת. הבקרות בנושא האשראי הצרכני מבוצעות באמצעות שלושת קווי ההגנה. במסגרת הבקרות המבוצעות על ידי הקו הראשון: מעקב אחר חריגה ממסגרת עו"ש וחח"ד, בדיקת אשראי בפיגור ובקרה אחר התפתחות האשראי הצרכני הבעייתי בסניפים. בקו השני מבוצעת בחינה תקופתית, על השפעת אירועים מאקרו כלכליים העשויים להשפיע על יחס החזר להכנסה של הלווים. הבחינה מבוצעת על המשכנתאות ועל תיק האשראי שאינו לדיור. בנוסף, מבוצעים ניתוחי רוחב בהתייחס למאפייני סיכון שונים, כגון התפלגות התיק לפי דירוג סיכון הלקוח, שיעורי הכשל, ומדדי סיכון שונים, כגון שיעורי אשראי בעייתי, שיעורי הפרשות ושיעורי מחיקות. הקו השלישי, מערך הביקורת הפנימית, אחראי לביצוע ביקורת בלתי תלויה על ניהול הסיכון, מסגרת העבודה והבקורת לניטור סיכוני אשראי צרכני, לרבות פעילות קווי ההגנה הראשון והשני, לניטור סיכון זה. כמו כן, הבנק משתמש במערכות ממוכנות תומכות כגון מערכת לאיתור וטיפול בחובות בעלי סממנים בעייתיים ומערכת סטטיסטית לניבוי כשל אשראי.

סיכונים בענף הבינוי והנדל"ן

הבנק נוקט במדיניות אשראי מידתית שאושרה על ידי דירקטוריון הבנק, נבחנת מידי שנה ומתעדכנת על פי השינויים והתמורות בארץ הן בתחום הנדל"ן בכלל והן בתחום האשראי הפרטי, שינויים ברגולציה (כגון: הוראות המפקח על הבנקים ותקנות ממשלתיות) וכיו"ב. מדיניות זו באה לידי ביטוי בבחינת שיעור המימון, קביעת מגבלות שונות, ביצוע ניתוחי רגישות בליווי פרויקטים לבניה ובחינת שיעור ההון העצמי ודרישה למכירות מוקדמות וזאת על מנת לצמצם ככל הניתן את הסיכונים.

בנוסף, אימץ הבנק מדיניות פרטנית ביחס לתחומי הפעילות השונים בתחום הבינוי והנדל"ן, ובהם ליווי בניה למגורים, ליווי בניה לנכסים מניבים וכן אשראי למימון נדל"ן מניב ביעוד למשרדים, מסחר ותעשייה.

בחינת בקשות חדשות למימון נדל"ן בבנק מאופיינות בפרמטרים שונים, בין היתר, מיקום הנכס, פיזור גאוגרפי, ייעודו (מגורים/משרדים/מסחר/תעשייה), סוג העסקה (תמ"א/מחיר למשתכן/מחיר מטרחה וכו'). כמו כן, נבחנת רמת הסיכון הנגזרת בכל מימון בהתייחס לשיעור המימון, תקופת המימון, איכות הלווה ואיתנותו. בהתייחס לכלל האמור לעיל וכן פרמטרים נוספים, נקבעת רמת התמחור ורווחיות התיק.

מעבר לבדיקות הנעשות באופן שוטף, מקיים הבנק דיון תקופתי בכל תיקי האשראי בענף הבינוי והנדל"ן ובוחן את מצב הפרויקטים וכן את רמת הסיכון בכל פרויקט ומצמצם חשיפות בהתאם. ככלל, בחינת הפרויקטים מתבצעת על בסיס חודשי ועל פי דוחות ביצוע, המתקבלים מאת המפקח על הפרויקט, כאשר הסיכונים הנבחנים הם, הן ברמת סיכון השוק והן ברמת סיכון הביצוע. הבנק מקפיד לתמחר כל עסקה בהתאם לסיכון ולריתוק ההון הנדרש.

ההפרשה להפסדי אשראי מחושבת בהתאם להוראות המפקח על הבנקים ונקבעת גם עבור ענף הבינוי והנדל"ן, על פי מאפייניו. יצוין, כי בנוסף למדידה כמותית זו, בוחן הבנק מדי רבעון, באופן סובייקטיבי, את הצורך בהגדלה נוספת של מקדמי ההפרשה לענף הבינוי והנדל"ן, בהתחשב בהתפתחויות בסביבה העסקית ואינדיקציות נוספות, הרלוונטיות לרמת הסיכון הגלומה בתיק האשראי ובמידת הצורך, מגדיל את מקדמי ההפרשה הקבוצתית. בחינה נוספת מבוצעת גם עבור לווים ספציפיים ובמידת הצורך, נרשמת גם הפרשה פרטנית.

בחודשים האחרונים, נרשמה ירידה בביקוש לרכישת דירות וזאת, בין היתר, על רקע עליית האינפלציה והרביית. הבנק עוקב באופן שוטף אחר המגמות וההשלכות הנובעות מהן. מדיניות הבנק המידתית, הביאה לכך שלא נרשמה השפעה מהותית, נכון להיום, על איכות התיק.

להלן נתונים על סיכון האשראי לציבור בענף הבינוי והנדל"ן בישראל:

31 בדצמבר		31 במרס		
2022	2022	2023	2023	
		במיליוני ש"ח		
				סיכון אשראי כולל⁽¹⁾
				נדל"ן שבנייתו לא הושלמה
				מזה: קרקע גולמית
				נדל"ן בתהליכי בניה
				נדל"ן שבנייתו הושלמה
				אחר ⁽²⁾
				סך הכל
7,591	4,789	7,648		
5,366	4,983	5,617		
5,958	5,188	6,109		
5,946	6,497	5,754		
24,861	21,457	25,128		

(1) מזה: אשראי המובטח בנדל"ן למגורים בסך של 12,063 מיליון ש"ח (8,524 מיליון ש"ח מאזני ו-3,539 מיליון ש"ח חוץ מאזני), אשראי המובטח בנדל"ן לתעשייה בסך של 1,090 מיליון ש"ח (992 מיליון ש"ח מאזני ו-98 מיליון ש"ח חוץ מאזני) ואשראי המובטח בנדל"ן למסחר בסך של 6,221 מיליון ש"ח (5,543 מיליון ש"ח מאזני ו-678 מיליון ש"ח חוץ מאזני) (31.12.22 - 11,428 מיליון ש"ח, 1,075 מיליון ש"ח ו-6,412 מיליון ש"ח, בהתאמה).
 (2) כולל אשראי ללווים בענף הבינוי והנדל"ן בישראל, להם בטחון שאינו נדל"ן, בעיקר פרויקטי תשתיות ואשראי לחברות נדל"ן מניב.

שיעור האשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מסך סיכון האשראי בענף הבינוי והנדל"ן ליום 31 במרס 2023, עמד על 2.7%, בהשוואה ל-3.2% ליום 31 בדצמבר 2022.

שיעור האשראי הבעייתי מסיכון האשראי הכולל בענף הבינוי והנדל"ן ליום 31 במרס 2023, עמד על 0.9%, בהשוואה ל-0.8% ליום 31 בדצמבר 2022.

מימון ממונף - Leveraged Finance

מימון ממונף מוגדר כאשראי למימון עסקאות הוניות בתאגידים (כמוגדר בהוראת בנק ישראל מספר 323) אשר עונה על תבחינים מסויימים, ואשראי הניתן ללווים המאופיינים ברמות מינוף פיננסי גבוהות.

התבחינים שעל פיהם הבנק מגדיר אשראי כמימון ממונף נקבעו באופן שמרני.

מידע נוסף ניתן למצוא בדוחות הכספיים לשנת 2022.

ליום 31 במרס 2023, סך יתרות האשראי המצרפיות (אשראי מאזני וחוץ מאזני, בניכוי הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות מותרים בניכוי) הנחשבות כמימון ממונף הסתכם ב-446 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-508 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2022 ו-547 מיליון ש"ח בסוף שנת 2022.

חשיפות משמעותיות לקבוצות לוויים

ליום 31 במרס 2023, אין קבוצת לוויים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי סעיף 5 להוראה 313, עולה על 15% מהון הבנק, המחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין בדבר מדידה והלימות הון.

סיכון שוק

סיכון שוק (סיכון פיננסי) הינו סיכון קיים או עתידי להפסד או לירידת ערך הנובעים משינוי בשווי הכלכלי של מכשיר פיננסי, תיק מסוים או קבוצת תיקים וברמה הכוללת, עקב שינויים במחירים, שערי מטבע, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים, ובכללם: סיכון רבית, סיכון מטבע, סיכון אינפלציה, סיכון מחיר מניות וסיכון תנודתיות.

סביבת האינפלציה בעולם מוסיפה להיות גבוהה, אך מצויה במגמת התמתנות, כאשר הצפי הוא שבשנת 2023, סביבת האינפלציה הגבוהה תרוסן, כך שנגידי הבנקים המרכזיים בעולם ימתנו את העלאות הרבית באופן משמעותי.

הבנק נוקט במגוון פעולות על מנת להתמודד עם השפעות השינויים ברבית ובאינפלציה על לקוחותיו, ובכללם ביצוע מבחני רגישות ובדיקות שוטפות הבחנות את כושר החזר של הלקוחות, לפי מגדרי הפעילות השונים, תוך טיפול פרטני בהתאם לממצאים.

כמו כן, הבנק נוקט בפעולות נוספות על מנת להתמודד עם ההשפעות של השינויים כאמור, לרבות עדכוני הנחות למודלים שונים בתחומי האשראי וסיכוי שוק, הגדלת החשיפה למגזר הרבית המשתנה, ביצוע עסקאות לניהול החשיפה במגזר הצמוד מדד והתאמת שיעורי הביטחונות הנדרשים בפעילות שוק ההון.

הבנק ממשיך לעקוב אחר ההתפתחויות השונות במצב המאקרו כלכלי.

המתודולוגיה לאמידת החשיפה לסיכוי השוק

הבנק עושה שימוש במספר כלים ומודלים מקובלים לצורך ניהול החשיפה לסיכוי השוק, באמצעים הכוללים גם את הערך בסיכון (VAR) וגם הפעלת תרחישי קיצון Stress Tests, כלי ניהול ובקרת חשיפות רבית כגון: מח"מ, שווי הוגן ומבחני רגישות לשינויים בעקום הרבית.

סיכון רבית

סיכון הרבית הוא סיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הרבית, המשפיעות על רווחי הבנק באמצעות שינוי בהכנסות נטו, ועל שווי נכסי הבנק, התחייבויותיו ומכשיריו חוץ מאזניים, מכיוון שהערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים (ובמקרים מסוימים התזרימים עצמם) משתנה, כאשר חל שינוי בשיעורי הרבית. צורתיו העיקריות של סיכון הרבית שאליו נחשף הבנק כוללות: סיכון תמחור מחדש, סיכון עקום התשואה, סיכון בסיס וסיכון אופציונליות.

סיכון הרבית, לכלל התיק, הינו אחד הסיכונים הדומיננטיים להם חשוף הבנק בכל הקשור להשפעה על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות ועל הרווח. הבנק מנהל את סיכוי הרבית בהתאם להוראת בנק ישראל בנושא ניהול סיכון הרבית (הוראה 333), בדגש על סיכון הרבית בתיק הבנקאי. בהתאם להוראות, נקבעה מדיניות בנושא ניהול סיכון הרבית.

ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים ברבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

להלן מידע לגבי השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעור הרבית על שוויים ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים, על פי כללים חשבונאיים:

1. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעור הרבית):

31 בדצמבר 2022			31 במרס 2022			31 במרס 2023		
סך הכל	מט"ח	שקל	סך הכל	מט"ח	שקל	סך הכל	מט"ח	שקל
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
9,214	152	9,062	7,699	(41)	7,740	10,099	216	9,883
8,982	26	8,956	7,399	(159)	7,558	9,576	147	9,429

שווי הוגן נטו מותאם⁽¹⁾

מזה: תיק בנקאי

פירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן המותאם של המכשירים הפיננסיים, ראה באור 14א' לתמצית הדוחות הכספיים.

2. השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הרבית על השווי ההוגן נטו המותאם⁽¹⁾ של הבנק וחברות מאוחדות שלו:

31 בדצמבר 2022			31 במרס 2022			31 במרס 2023			
סך הכל	מט"ח	שקל	סך הכל	מט"ח ⁽⁴⁾	שקל ⁽⁴⁾	סך הכל	מט"ח	שקל	
		במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח	
89	13	76	(1)	3	(4)	38	1	37	שינויים מקבילים
81	9	72	8	14	(6)	36	-	36	עלייה במקביל של 1%
(65)	(8)	(57)	66	(3)	69	(18)	4	(22)	מזה: תיק בנקאי
(59)	(4)	(55)	56	(12)	68	(20)	-	(20)	ירידה במקביל של 1%
									מזה: תיק בנקאי
									שינויים לא מקבילים
(164)	24	(188)	(153)	22	(175)	(194)	27	(221)	התללה ⁽²⁾
204	(18)	222	165	(22)	187	221	(24)	245	השטחה ⁽³⁾
214	(12)	226	141	(16)	157	212	(22)	234	עליית רבית בטווח הקצר
(199)	18	(217)	(102)	20	(122)	(197)	29	(226)	ירידת רבית בטווח הקצר

בטבלה זו מוצג השינוי בשווי ההוגן נטו המותאם של כל המכשירים הפיננסיים, בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הרבית בכל מגזרי ההצמדה.

- (1) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פקדונות לפי דרישה (עו"ש). פירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן המותאם של המכשירים הפיננסיים, ראה באור 14א' לדוחות הכספיים.
- (2) התללה - ירידה ברבית בטווח הקצר ועלייה ברבית בטווח הארוך.
- (3) השטחה - עלייה ברבית בטווח הקצר וירידה ברבית בטווח הארוך.
- (4) בתרחישי ירידת רבית, במגזרים צמוד המדד והמט"ח, מגולמת סביבת רבית שלילית.

3. השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הרבית על הכנסות רבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מרבית

31 בדצמבר 2022			31 במרס 2022			31 במרס 2023			
סך הכל*	הכנסות מימון שאינן מרבית	הכנסות רבית, נטו	סך הכל*	הכנסות מימון שאינן מרבית	הכנסות רבית, נטו	סך הכל*	הכנסות מימון שאינן מרבית	הכנסות רבית, נטו	
		במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח	
202	2	200	532	(1)	533	98	(1)	99	שינויים מקבילים
199	-	199	532	-	532	99	-	99	עלייה במקביל של 1%
(577)	(2)	(575)	(639)	2	(641)	(462)	1	(463)	מזה: תיק בנקאי
(575)	-	(575)	(640)	-	(640)	(463)	-	(463)	ירידה במקביל של 1%
									מזה: תיק בנקאי

* לאחר השפעות מקדוות.

רגישות ההכנסה בטבלה לעיל, חושבה בהתבסס על מספר פרמטרים והנחות שונות ובין היתר, שימוש בהנחות לגבי שינוי במרווחי הפקדונות, מעבר כספים מעו"ש לפקדונות במקרה של עליית רבית, לעומת יציבות ביתרות במקרה של ירידת רבית ובהנחה של רצפות רבית, כך שעקומי הרבית השונים יכולים לרדת עד לאפס. במהלך שנת 2022, על רקע השינויים בסביבת הרבית, בוצעו התאמות להנחות שבבסיס החישוב.

החשיפה בבסיס

החשיפה בבסיס בפועל

להלן תיאור החשיפה בבסיס בפועל לפי מגזרי הצמדה (במיליוני ש"ח):

% מההון		החשיפה בבסיס בפועל		
ליום 31 בדצמבר 2022	ליום 31 במרס 2023	ליום 31 בדצמבר 2022	ליום 31 במרס 2023	
31	24	3,432	2,729	מט"י לא צמוד
45	53	4,999	5,999	מט"י צמוד מדד
(1)	-	(79)	(22)	מט"ח וצמוד מט"ח

רגישות ההון לשינויים בשער החליפין

הבנק פועל בשוקי המטבע באמצעות עסקאות ספוט, פורוורד ובאמצעות אופציות הן עבור עצמו והן עבור לקוחותיו. הבנק פועל במטבעות הסחירים בעולם וסך החשיפה המטבעית נטו של קבוצת הבנק נמוכה.

עיקר הפעילות בנגזרים הינו בנגזרי מטבע שקל/דולר עבור לקוחות הבנק. הבנק אינו חשוף בפעילות הנגזרים שלו לסיכונים מטבע מהותיים.

להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים, נכון ליום 31 במרס 2023 (במיליוני ש"ח).

המדידה מתייחסת להשפעת השינויים על ההון וכוללת את הפעילות במכשירים מאזניים וחוף מאזניים.

אירח	דולר	אחוז שינוי בשער החליפין
3	(2)	ירידה של 5%
8	(3)	ירידה של 10%
(1)	9	עלייה של 5%
(1)	28	עלייה של 10%

הערות:

(1) השפעה זו חושבה על-פי השינוי הצפוי בפוזיציות הכלכליות המנוהלות במטבעות השונים, בהיתן התרחישים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים.

(2) תרחיש עלייה פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל.

(3) הנתונים משקפים את השפעת השינויים בשערי החליפין על השווי ההוגן לאחר השפעת המס.

(4) לשינויים בשערי החליפין של שאר המטבעות יש השפעה זניחה על רווחי הבנק.

רגישות ההון לשינויים במדד

הבנק פועל בשוק המדד באמצעות מתן שימושים, כגון הלוואות, משכנתאות ורכישת אגרות חוב וכן באמצעות גיוס מקורות צמודי מדד. כמו כן, הבנק מבצע עסקאות פורוורד מדד הן עבור עצמו והן עבור לקוחותיו.

הבנק אינו חשוף בפעילות הפורוורדים שלו לסיכונים ממד מהותיים.

להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים במדד, נכון ליום 31 במרס 2023 (במיליוני ש"ח).

המדידה מתייחסת להשפעת השינויים על ההון וכוללת את הפעילות במכשירים מאזניים וחוף מאזניים.

אחוז שינוי במדד	אחוז שינוי במדד
ירידה של 3%	(122)
עלייה של 3%	124

ניהול סיכונים במכשירים פיננסיים נגזרים

להלן ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים (ערך נקוב במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2022			31 במרס 2023			
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
3,522	-	3,522	3,209	-	3,209	עסקאות גידור:
						חוזי רבית
						עסקאות אחרות:
						חוזי רבית
18,219	17,425	794	16,898	16,554	344	חוזי מטבע חוץ
66,898	48,494	18,404	90,903	61,700	29,203	חוזים בגין מניות, מדדי מניות, סחורות ואחרים
55,274	55,189	85	61,806	61,805	1	סך הכל מכשירים פיננסיים נגזרים
143,913	121,108	22,805	172,816	140,059	32,757	

סיכון נזילות

סיכון הנזילות הינו הסיכון שהבנק יתקשה לעמוד בהתחייבויותיו בשל משיכות בלתי צפויות מפקדונות הציבור, אי ודאות לגבי זמינות המקורות והתחייבויות בלתי צפויות אחרות, לרבות ירידה חדה בשווי הנכסים הנזילים שעומדים לרשות הבנק. התממשות הסיכון עלולה לגרום לבנק מחסור באמצעים נזילים, אשר בגינו יאלץ הבנק לממש נכסים במחירים הנמוכים ממחירי שוק ו/או לגייס מקורות במחיר הגבוה ממחיר שוק ובמקרי קיצון אף להוות סכנה ליציבותו של הבנק. על רקע השינויים בסביבה המאקרו כלכלית, הבנק ממשיך לבצע מעקב הדוק ופעולות בקרה וניטור אחר יחסי הנזילות.

יחס כיסוי הנזילות

יחס כיסוי הנזילות של קבוצת הבנק לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2023 עמד על 131%, בהשוואה ל-127% בשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 בדצמבר 2022. יחס כיסוי הנזילות המינימלי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים הינו 100%. למידע נוסף בדבר יחס כיסוי הנזילות ראה באור 8 לתמצית הדוחות הכספיים.

יחס מימון יציב נטו - NSFR

ביום 21 ביוני 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 222 בנושא יחס מימון יציב נטו - NSFR, אשר קובעת את אופן חישוב היחס, כפי שנקבע ברפורמת באזל 3 של ועדת באזל (BCBS). מטרת היחס הינה לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך, באמצעות דרישה מתאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב, בהתאם להרכב נכסיהם המאזניים ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. היחס מגביל הסתמכות יתר של התאגידים הבנקאיים על מימון סיטונאי קצר טווח. יחס מימון יציב נטו מכיל שני מרכיבים: פריטי מימון יציב זמין ופריטי מימון יציב נדרש. מימון יציב זמין, מוגדר כחלק מההון ומההתחייבויות שניתן להסתמך עליו, על פני אופק הזמן המובא בחשבון ביחס מימון יציב נטו, המשתרע על פני שנה אחת. סכום המימון היציב הנדרש, הוא פונקציה של מאפייני הנזילות והתקופות הנותרות לפרעון של הנכסים השונים המוחזקים על ידי הבנק, וכן של החשיפות החוץ מאזניות. להלן יחס מימון יציב נטו:

31 בדצמבר 2022	31 במרס 2023	
	באחוזים	
133%	133%	יחס מימון יציב נטו בנתוני המאוחד
100%	100%	יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

מצב הנזילות והרכב הנכסים וההתחייבויות

הנכסים הנזילים העיקריים בקבוצה, הכוללים מזומנים, פקדונות בבנק ישראל (עו"ש ופקדונות מוניטריים), פקדונות בבנקים וניירות ערך סחירים, הסתכמו ליום 31 במרס 2023 ב-76.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-72.5 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2022, מזה, יתרת המזומנים, פקדונות בבנק ישראל והפקדונות בבנקים הסתכמו ב-57.8 מיליארד ש"ח, וכ-19.1 מיליארד ש"ח הושקעו בניירות ערך, בעיקר באגרות חוב של ממשלת ישראל. יחס פקדונות הציבור לאשראי לציבור, נטו ליום 31 במרס 2023, עומד על 146.3%, בהשוואה ל-145.1% ב-31 בדצמבר 2022. ביום 31 במרס 2023 הסתכמו פקדונות הציבור, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים, בכ-178.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-173.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2022. הרכב הנכסים וההתחייבויות של הבנק מצביע על נזילות גבוהה. זאת כתוצאה ממדיניות גיוס מקורות מגוונים ויציבים, תוך דגש על גיוס מקורות לטווחי זמן בינוניים, ממגוון של מגזרי לקוחות, ובמטבעות שונים. לבנק מקורות במח"מ חוזי קצר-בינוני, אשר הבנק צופה כי יוחזקו לאורך זמן. השימושים הינם הן לטווח קצר והן לטווח בינוני וארוך. יתרת סך הפקדונות של שלוש קבוצות המפקידיים הגדולות:

31 בדצמבר 2022	31 במרס 2023	
	במיליוני ש"ח	
5,319	5,723	1
4,021	3,632	2
3,706	3,592	3

סיכונים אחרים

למידע אודות סיכונים אחרים ואופן ניהולם, בין היתר, הסיכונים התפעוליים (ובכלל זה סייבר, אבטחת מידע והמשכיות עסקית), סיכון אסטרטגיה, סיכון ציות (ובכלל זה סיכון בנקאות הוגנת - Conduct Risk), סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור (ובכלל זה סיכונים חוצי גבולות - Cross Border), סיכון מימון, סיכונים סביבה ואקלים, סיכון משפטי, סיכון מוניטין, סיכון רגולטורי וסיכון מודל - ראה פרק סקירת הסיכונים שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2022 ודוח על הסיכונים לשנת 2022 באתר האינטרנט של הבנק.

דיון בגורמי סיכון

לדיון בגורמי הסיכון ראה פרק סקירת הסיכונים בדוחות הכספיים לשנת 2022. לא היו שינויים בטבלת גורמי הסיכון במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2023, בהשוואה לטבלה שפורסמה בדוחות הכספיים לשנת 2022, למעט:

- סיכון מניות - ברבעון הראשון של השנה, הורדה רמת הסיכון מ"נמוכה-בינונית" ל"נמוכה", וזאת על רקע המשך מגמת הקיטון בחשיפה לאפיק זה.

מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים

האומדנים וההערכות בנושאי המדיניות החשבונאית הקריטית, נעשו על פי מיטב ידיעתם ושיקול דעתם של הגורמים המקצועיים שעסקו בהכנתם, והם יושמו באופן נאות בדוחות הכספיים של הבנק. סקירה של התחומים המהותיים שלדעת הנהלת הבנק בהם קיימת מדיניות חשבונאית קריטית, מפורטת בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2022 ולא חל בה שינוי.

בקורות ונהלים

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובהתאם להנחיות הוראת ניהול בנקאי תקין 309 שפורסמה בחודש ספטמבר 2008, הבנק מקיים בקורות ונהלים לגבי גילוי, וכן פרס מערך בקרה פנימית על הדיווח הכספי. ההוראות, שעניינן אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי וחוות דעת של רואה החשבון המבקר לגבי ביקורת הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, נערכו בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם - The Sarbanes Oxley Act of 2002 שנחקק בארה"ב, והוראות והנחיות שנקבעו בארה"ב בין היתר על ידי ה-PCAOB.

לדוחות צורפו הצהרות של מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, בנושא הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי. הנהלת הבנק, בשיתוף המנכ"ל והחשבונאי הראשי, העריכו ליום 31 במרס 2023 את אפקטיביות הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע, שהבנק נדרש לגלות בדוח בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובמועד שנקבע בהוראות אלו. במהלך הרבעון המסתיים ביום 31 במרס 2023 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של הבנק.

סמדר ברבר-צדיק
מנהל כללי

רון לבקוביץ
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 17 במאי 2023
כ"ו באייר, תשפ"ג

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, סמדר ברבר-צדיק, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2023 (להלן - "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות (לרבות הרווח הכולל), השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן,
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן,
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי. וכן,
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

סמדר ברבר - צדיק
מנהל כללי

17 במאי 2023

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, נחמן ניצן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2023 (להלן - "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח אינו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות (לרבות הרווח הכולל), השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן,
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן,
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לראיה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן,
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

נחמן ניצן
סמנכ"ל, חשבונאי ראשי

17 במאי 2023